

taloustutkimus oy

KUNTIEN KÄYTÄNNÖT JA
TIEDON TASO RAHAPELI-
ONGELMAISTEN HOIDOSSA

Sosiaali- ja terveysministeriö
Syyskuu 2006

Tuomo Turja
15.09.2006

SISÄLLYSLUETTELO

1.	JOHDANTO	1
1.1	Tutkimuksen tarkoitus	1
1.2	Tutkimusmenetelmä ja kohderyhmä	1
1.3	Otoskoko ja otantamenetelmä	1
1.4	Tietojen keruu ja käsittely	2
1.5	T-testi	2
2.	YHTEENVETO TULOKSISTA	3
3.	KUNTIEN KÄYTÄNNÖT JA TIEDON TASO RAHAPELIONGELMAISTEN HOIDOSSA	5
3.1	Missä palveluissa kunnissa käsitellään peliongelmia	5
3.2	Onko kunnassa erityinen palvelupiste, johon peliongelmaiset ohjataan	7
3.3	Kuinka hyvin peliongelmaiset huomioidaan kunnan palvelujärjestelmässä	7
3.4	Miten peliongelmaisten hoitoon liittyvää osaamista hankitaan	10
3.5	Mitä tarpeita kunnissa on peliongelmaisten hoitoon liittyvän osaamisen kehittämiseen	10
3.6	Miten kunnissa kiinnitetään huomiota rahapeliongelmiin ehkäisyyn ja hoitoon	10
3.7	Kuinka usein kunnan palveluissa kohdataan rahapeliongelmaisia	15
3.8	Avoimen kysymyksen vastauspoiminnat	15
4.	PALVELUPISTEIDEN KÄYTÄNNÖT JA TIEDON TASO RAHAPELIONGELMAISTEN HOIDOSSA	17
4.1	Miten peliongelman esiintyminen selvitetään asiakkaiden kohdalla	17
4.2	Kuinka usein toimipisteissä on peliongelmaista kärsiviä asiakkaita	17
4.3	Miten peliongelma ilmenee asiakkaalla	20
4.4	Mitä palveluja peliongelmaisille tarjotaan	20
4.5	Mitä palveluja peliongelmaisten läheisille tarjotaan	23
4.6	Mitä palveluja nuorille peliongelmaisille järjestetään	23
4.7	Miten peliongelmaisten hoitoon liittyvää osaamista hankitaan	23
4.8	Mitä tarpeita on peliongelmaisten hoitoon liittyvän osaamisen kehittämiseen	27
4.9	Avoimen kysymyksen vastauspoiminnat	27

AVOINTEN KYSYMYSTEN VASTAUSPOIMINNAT

MUU –RYHMIEN VASTAUSPOIMINNAT

ATK-TAULUKOT

KYSYMYSLOMAKKEET

LUOTETTAVUUSRAJATAULUKOT

1. JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen tarkoitus

Tämän tutkimuksen on tehnyt Taloustutkimus Oy **Sosiaali- ja terveysministeriön** toimeksiannosta. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Suomen kuntien käytäntöjä rahapeliongelmaisten hoidon järjestämisessä sekä mikä on peliongelmaisia kohtaavan hoito- ja sosiaalihuollon henkilöstön tietämys peliongelmaista. Edelleen selvitetään kuntien ja rahapeliongelmaisia kohtaavan hoitohenkilökunnan tiedon tasoja rahapeliongelmaisten hoidosta ja mahdollisia tarpeita peliongelmaisten hoitoon liittyvän osaamisen kehittämiseen.

1.2 Tutkimusmenetelmä ja kohderyhmä

Tutkimus toteutettiin kirjekyselynä. Tutkimuksessa oli kaksi kohderyhmää, joille suunniteltiin omat kysymyslomakkeensa:

- kuntien käytäntöjä ja tiedontasoa selvittävän tutkimusosion kohderyhmänä olivat Suomen kuntien sosiaalijohtajat
- rahapeliongelmaisia hoitavien palvelupisteiden käytäntöjä ja tiedontasoa selvittävän tutkimusosion kohderyhmänä olivat palvelupisteissä rahapeliongelmaisia käytännön auttamistyössä kohtaava hoitohenkilökunta.

1.3 Otoskoko ja otantamenetelmä

Kuntien käytäntöjä selvittävän tutkimusosion otosmenetelmänä oli totaaliotos Suomen kunnista. Lomake lähetettiin siis kaikille Suomen 431 kunnan sosiaalijohtajille. Tämän lisäksi yli 50.000 asukkaan kaupunkien poimittiin harkintaotoksella sosiaalijohtajien lisäksi muita sosiaalitoimen alue-, yksikön ym. johtajia, joiden katsottiin voivan vastata kysymyslomakkeelle. Suurten kaupunkien käytäntöjen ja tiedon tason selvittämistä pidettiin erityisen tärkeänä: niiden väkiluku kattaa suuren osan Suomen koko väestöstä ja suuret kaupungit usein tuottavat hoitopalveluja myös pienemmille kunnille.

Sosiaalijohtajien osalta otos poimittiin BlueBook –yritysrekisteristä. Yli 50.000 asukkaan kaupunkien osalta otosta täydennettiin erilaisista julkisista rekistereistä, kuten kaupunkien Internet-sivuilta ja puhelinluetteloista löytyvillä yhteystiedoilla.

Palvelupisteiden käytäntöjä selvittävän tutkimuksen osalta otoskoko ja otoksen rakennetta ei määritelty ennalta. Palvelupisteille suunnatut lomakkeet jaettiin vastaajille kohdassa 1.4 selvitettyllä tavalla

1.4 Tietojen keruu ja käsittely

Kuntien käytäntöjä selvittävät lomakkeet (462 kpl) postitettiin kuntien sosiaalihoitajille 9.5.2006. Muistutus lomakkeen täyttämistä lähetettiin kaikille otokseen kuuluville 24.5.2005. Atk-käsittelyyn hyväksytyjä lomakkeita palautui 25.7.2005 mennessä 107 kpl. Koska kaikista yli 50.000 asukkaan kaupungeista ei oltu palautettu lomakkeita, haastateltiin puuttuvien suurten kaupunkien edustajia (23 kpl) puhelimitse 28.7. – 14.8.2006.

Kuntalomakkeisiin saatiin vastauksia yhteensä 130 kpl, joka on 28 % alkuperäisestä postitusmäärästä. Niiden kuntien asukasmäärä, joista saatiin vastaus, on yhteensä **2 976 976** henkilöä, eli **57 %** Suomen koko väestöstä (SVT 31.12.2005).

Samassa kirjekuussa kuntalomakkeiden kanssa lähetettiin 2-3 kappaletta palvelupisteiden käytäntöjä ja tiedontasoa selvittäviä lomakkeita. Lomakkeiden jakelu palvelupisteisiin oli järjestetty niin, että kuntien sosiaalihoitajia ohjeistettiin kirjallisilla ohjeilla lähettämään lomakkeet eteenpäin niihin palvelupisteisiin, joihin kunnasta ohjataan rahapeliongelmaisia hoitoon. Palvelupisteet saivat olla kuntien omia palvelupisteitä tai kunnan kanssa yhteistyössä toimivia palveluja kunnan ulkopuolella.

Palvelupisteiden lomakkeita palautui 25.7.2006 mennessä yhteensä 114 kpl.

Ruotsinkielisiin ja kaksikielisiin kuntiin lähetettiin sekä ruotsin- että suomenkieliset lomakkeet.

Atk-tulostus on tehty Taloustutkimus Oy:n laitteistoilla ja ohjelmistoilla.

1.5 T-testi

Tulostuksessa käytetään t-testiä, joka testaa kunkin taulukoidun taustamuuttujan kohdalla poikkeako tulos muista vastaajista enemmän kuin mitä satunnaisvaihtelun osuus on 95 %:n luotettavuustasolla. Tähti (*) luvun vieressä osoittaa, että ero on tilastollisesti merkitsevä.

2. YHTEENVETO TULOKSISTA

Kuntien käytännöt

Suomen kunnissa käsitellään rahapeliongelmia yleisimmin sosiaalipalveluissa. Kysyttäessä missä kunnan palveluissa peliongelmiä käsitellään, saivat sosiaalipalveluun kuuluvat palvelut mainintoja 79 prosentilta vastaajista. Kunnan terveystieteiden palveluissa rahapeliongelmiä ilmoitti käsiteltävän 38 % vastaajista. Muut kunnan palvelut keräsivät mainintoja yhteensä 18 prosentilta vastaajista.

Vajaa kolmasosa vastaajista (32 %) ilmoitti, että kunta ylläpitää omaa palvelupistettä, johon peliongelmaista kärsivät tai heidän läheisensä ohjataan. Yhteensä 15 % vastaajista puolestaan ilmoitti, että tällainen palvelu tuotetaan yhteistyössä muiden kuntien kanssa. Kokonaan jonkin muun tahon ylläpitämään palveluun rahapeliongelmaista kärsiviä ilmoitti ohjattavan 29 % vastaajista.

Kuntien sosiaalijohtajat ovat yleisesti ottaen sitä mieltä, että rahapeliongelmaisten huomioiminen oman kunnan palvelujärjestelmässä voisi olla nykytasoa paremmalla tavalla. Kysyttäessä asiaa 60 % vastaajista ilmoitti, että rahapeliongelmaiset huomioidaan kunnan palvelujärjestelmässä joko melko tai erittäin huonosti. Noin kolmasosa (34 %) vastaajista oli sitä mieltä, että peliongelmaiset huomioidaan kunnan palvelujärjestelmässä melko hyvin. Erittäin hyvänä huomiointia ei pitänyt yksikään vastaajista.

Peliongelmaisten hoitoon liittyvän osaamisen hankinta on tällä hetkellä suurelta osin työntekijöiden omaehtoisen tiedonhankinnan varassa. Noin kahdeksan kymmenestä vastaajista (81 %) ilmoitti kunnassaan hankittavan tietoa tällä tavalla. Vajaa kolmasosa (31 %) vastasi kunnan järjestävän koulutusta peliongelmaisten hoidosta. Kunnissa on selvä tarve peliongelmaisten hoitoon liittyvän osaamisen kehittämiseen. Useimmin mainitut tarpeet ovat lyhytkestoinen koulutus (62 % mainitsi) ja kirjallisen tiedon tarve (57 % mainitsi).

Lähes puolet vastaajista (46 %) ilmoitti, ettei hänen edustamassaan kunnassa kiinnitetä erityistä huomiota rahapeliongelmiin ehkäisyyn ja hoitoon. Noin kolmasosa (34 %) vastasi, että ongelmista on kyllä keskusteltu, mutta asiasta ei ole tehty päätöksiä. Yhdeksän prosenttia vastasi, että rahapeliongelmiin ehkäisy ja hoito on kirjattu osaksi kunnan muuta hyvinvointiohjelmaa.

Rahapeliongelmaisten kohtaaminen kunnan palveluissa ei ole kovinkaan yleistä. Neljäsosa vastaajista (25 %) ilmoittaa, että kunnassaan kohdataan peliongelmaisia harvemmin kuin kerran vuodessa, tämän lisäksi 27 % vastasi, että peliongelmaisia kohdataan kerran kuukaudessa tai harvemmin. Kerran viikossa tai useammin peliongelmaisia ilmoitti kohtaavan kahdeksan prosenttia vastaajista. Lähes kolmasosa vastaajista (29 %) vastasi, ettei heillä ole tietoa siitä miten usein kuntansa palveluissa kohdataan rahapeliongelmaisia.

Peliongelmaisten hoitoon hakeutuminen näyttää keskittyvän suuriin kaupunkeihin. Suurten kaupunkien vastaajista noin kolmasosa (32 %) ilmoitti, että peliongelmaisia kohdataan kunnan palveluissa useammin kuin kerran viikossa.

Palvelupisteiden käytännöt

Kun palvelupisteiden edustajilta kysyttiin miten peliongelman mahdollinen esiintymisen selvitetään asiakkaiden kohdalla, oli yleisin vastaus se, että ongelman mahdollisuus kartoitetaan jos siihen ilmenee erityistä tarvetta. Vajaa puolet (46 %) vastasi näin. Toiseksi yleisin vastaus oli, että ongelman nostaa useimmin esiin asiakas itse (40 %). Runsas neljäsosa (26 %) vastasi, ettei ongelmaa kartoiteta järjestelmällisesti.

Myös palvelupisteissä peliongelmaisten kohtaaminen on yleisesti ottaen melko harvinaista. Palvelupisteiden edustajista 40 % ilmoitti, että peliongelmaisia kohdataan palvelupisteessään harvemmin kuin kerran kuukaudessa ja 23 % vastasi peliongelmaisia kohdattavan harvemmin kuin kerran vuodessa. 11 % ilmoitti, että palvelupisteessään kohdataan peliongelmaisia kerran viikossa tai useammin.

Peliongelma ilmenee palvelupisteiden asiakkailta useimmin osana laajempaa ongelmakokonaisuutta. Ainoastaan vaajaa viidesosa vastaajista (18 %) ilmoitti peliongelman olevan pelaamisesta kärsivän asiakkaan pääasiallinen ongelma. Useimmin mainitut pääasialliset ongelmat olivat päihdeongelmat (39 %), mielenterveysongelmat (21 %) ja taloudelliset ongelmat (19 %).

Useimmin mainittu peliongelmaisille tarjottava palvelu on ohjaus ja neuvonta avopalveluina, jonka mainitsi 78 % vastaajista. Muita useimmin mainittuja tarjottavia palveluja olivat velkaneuvonta (30 %), laitospäänto (25 %), ohjaus A-klinikalle (24 %) ja terveydenhoitopalvelut (22 %). Peliongelmaisten läheisille tarjottavista palveluista selvästi useimmin mainittu on ohjaus ja neuvonta avopalveluina, jonka mainitsi 80 % vastaajista. Samoin nuorille alle 18 –vuotiaille tarjottavista palveluista selvästi useimmin mainittu oli ohjaus ja neuvonta avopalveluina (23 %).

Työntekijöiden omaehtoinen tiedonhankinta mainitaan selvästi useimmin kysyttäessä miten palvelupisteissä hankitaan peliongelmaisten hoitoon liittyvää osaamista (88 % mainitsi). Työnantajan antaman koulutuksen mainitsi 25 % vastaajista. Palvelupisteissä on myös selvä tarve hoitoon liittyvän osaamisen kehittämiseen. Useimmin mainitut tarpeet ovat lyhytaikainen koulutus (76 %) ja kirjallinen tieto ongelmista (69 %).

3. KUNTIEN KÄYTÄNNÖT JA TIEDON TASO RAHAPELIONGELMAISTEN HOIDOSSA

3.1 Missä palveluissa kunnissa käsitellään peliongelmia

Lomakkeen aluksi vastaajilta kysyttiin missä kunnan palvelussa peliongelmia käsitellään. Vastausvaihtoehtoina olivat sosiaalipalvelut, terveyspalvelut ja jokin muu palvelu. Kaikkien vaihtoehtojen kohdalla vastaajille annettiin mahdollisuus täsmentää vastaustaan omin sanoin, esim. tarkentamalla sosiaalipalvelu –kohtaa nimeämällä rahapeliongelmiä käsittelevä palvelu sosiaalitoimistoksi. Kaikki vastaajat eivät kuitenkaan tarkentaneet vastauksiaan.

Suomen kunnissa peliongelmiä käsitellään yleisimmin sosiaalipalveluissa. Kaikki sosiaalipalveluiden saamat maininnat yhteenlaskettuna 79 % vastaajista nimesi jonkin sosiaalipalvelun alaan kuuluvan palvelun. Useimmin nimetyt sosiaalipalveluiden toimipisteet olivat sosiaalipalvelu yleensä (36 % mainitsi) ja sosiaalityö/sosiaalitoimisto (29 %). A-klinikan nimesi sosiaalipalveluissa yhdeksän prosenttia vastaajista.

Noin neljä kymmenestä vastaajasta (38 %) ilmoitti, että heidän kunnassaan käsitellään rahapeliongelmiä terveyspalveluissa. Useimmin nimettiin terveyspalvelut ilman tarkempaa määritelmää (18 %), mielenterveystyö (10 %), A-klinikka (5 %) ja terveysneuvonta/terveyskeskus (5 %).

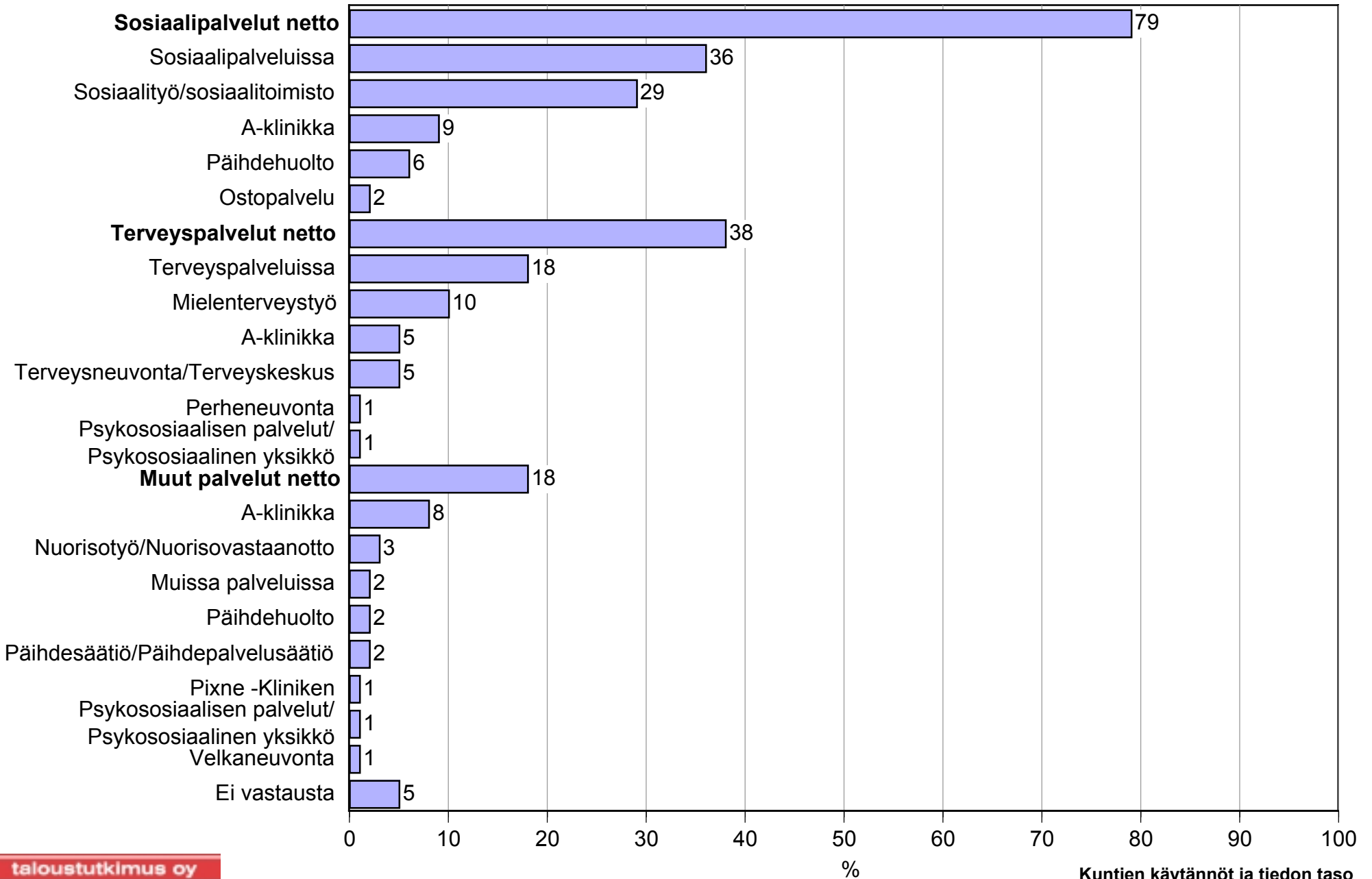
Muita palveluita nimesi yhteensä 18 prosenttia vastaajista. Yleisimmin mainittu muu palvelu oli A-klinikka, jonka mainitsi kahdeksan prosenttia vastaajista. Muiden mainittujen palveluiden osuudet jäivät alle viiteen prosenttiin.

A-klinikkapalveluja nimesi yhteensä joko sosiaalipalvelujen, terveyspalvelujen tai muiden palvelujen kohdalla 22 % vastaajista.

Kun eri palvelujen nettotuloksia tarkastellaan taustaryhmittäin, mainitsevat Itä-Suomen läänin kuntien vastaajat sosiaalipalvelut selvästi keskimääräistä useammin (94 %). Yli 50.000 asukkaan kuntien vastaajat mainitsevat muita kuin sosiaali- ja terveyspalveluja keskimääräistä useammin (44 %). A-klinikkapalvelut mainitsevat keskimääräistä useammin 20.000 – 50.000 asukkaan kuntien vastaajat.

MISSÄ PALVELUISSA KUNNASSA KÄSITELLÄÄN PELIONGELMIA

Kaikki vastaajat, n=130

3.2 Onko kunnassa erityinen palvelupiste, johon peliongelmaiset ohjataan

Vastaajilta kysyttiin heidän onko heidän kunnassaan erityinen palvelupiste, johon peliongelmaista kärsivät tai heidän läheisensä ohjataan. Vastausvaihtoehtoina olivat kuntien oma palvelu, kuntien yhteistyönä tuottama palvelu ja jokin muu palvelu. Myös tässä kysymyksessä kaikkien vaihtoehtojen kohdalla vastaajille annettiin mahdollisuus täsmentää vastaustaan omin sanoin.

Yhteensä 32 % vastaajista ilmoitti, että peliongelmaiset ohjataan kunnan omaan palveluun. Useimmin tämä palvelu on A-klinikka/A-neuvonta (12 % mainitsi) tai sosiaalitoimi (6 %). Tarkemmin määrittelemättömän kunnan oman palvelun nimesi viisi prosenttia vastaajista.

Jonkin kuntien yhteistyönä tuottaman palvelun mainitsi yhteensä 15 prosenttia vastaajista. Myös yhteisissä palveluissa useimmin mainittu oli A-klinikka, jonka nimesi kahdeksan prosenttia.

Jonkun muun kuin kunnan oman tai kuntien yhteistyönä tuottaman palvelun mainitsi yhteensä 29 % vastaajista. Tässäkin tapauksessa yleisimmin muu palvelu on A-klinikka, jonka mainitsi 14 % vastaajista. Muun kunnan kuin oman kunnan A-klinikan nimesi vielä viisi prosenttia vastaajista, samoin kuin erilaiset ostopalvelut tarpeen mukaan.

A-klinikkapalveluja nimesi joko kunnan oman palvelun, kuntien yhteistyönä tuottaman palvelun tai muiden palveluiden kohdalla yhteensä 34 % vastaajista.

Noin kolmasosa vastaajista (32 %) jätti vastaamatta tähän kysymykseen. Taustaryhmäkohtaisesti tarkasteltuna erityisen suuri osuus vastaamatta jättäneitä oli pienimissä, alle 10.000 asukkaan kunnissa (47 %) sekä Länsi-Suomen läänin kunnissa (44 %).

3.3 Kuinka hyvin peliongelmaiset huomioidaan kunnan palvelujärjestelmässä

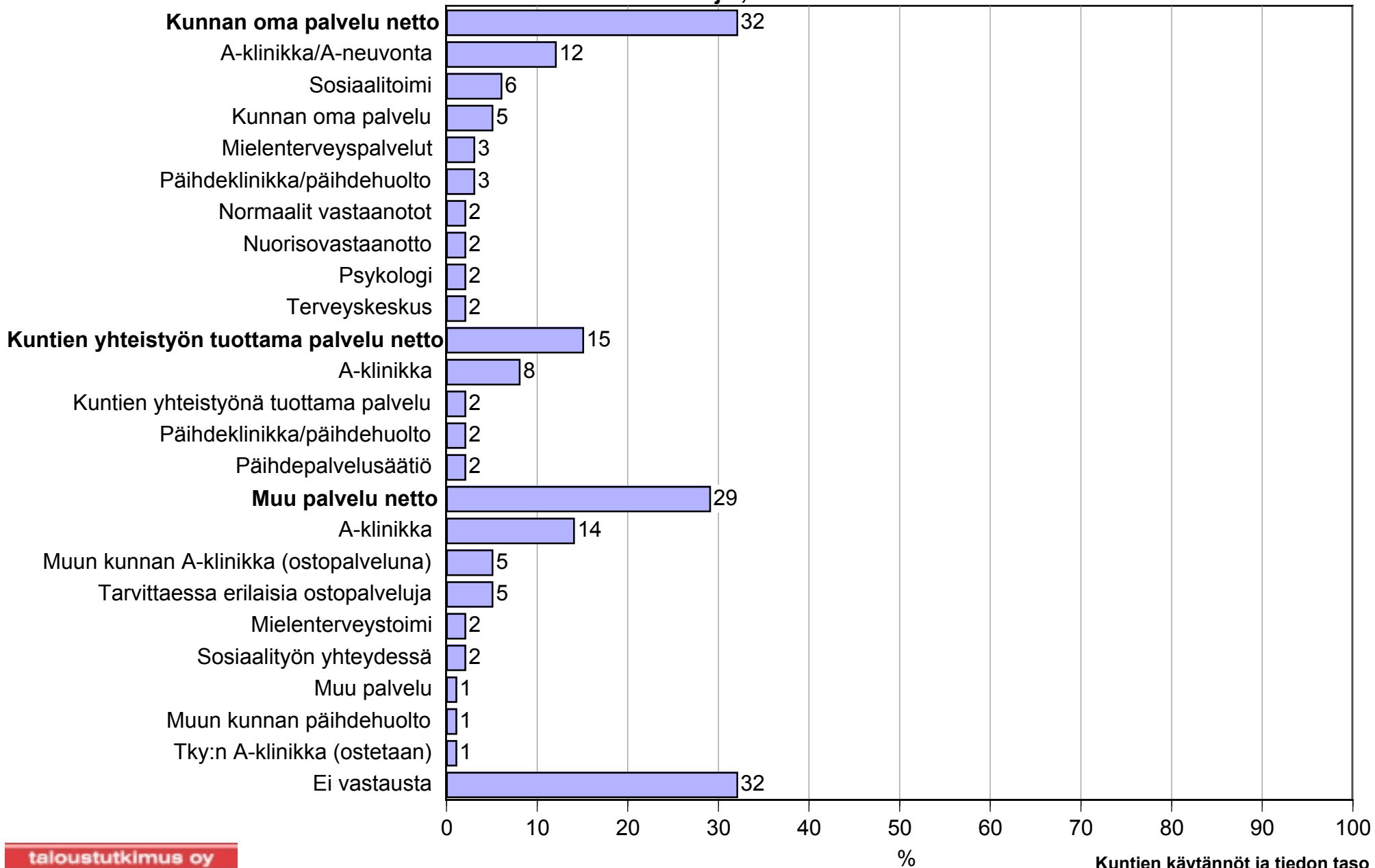
Kuntien sosiaalijohtajat ovat yleisesti ottaen sitä mieltä, että peliongelmaisten huomiomisessa kunnissa olisi parantamisen varaa. Vastaajilta pyydettiin arvioita siitä, kuinka peliongelmaiset huomioidaan kunnan palvelujärjestelmässä neliportaisella asteikolla, jossa 4= erittäin hyvin, 3= melko hyvin, 2= melko huonosti ja 1= erittäin huonosti.

Vastaajista 34 % arvioi, että peliongelmaiset huomioidaan kunnassa melko hyvin, mutta enemmistö vastaajista, 60 %, oli sitä mieltä, että peliongelmaiset huomioidaan kunnassaan melko tai erittäin huonosti. Peliongelmaisten huomioimista piti melko huonona 48 % ja erittäin huonona 12 % vastaajista. Yksikään vastaaja ei ollut sitä mieltä, että peliongelmaiset huomioitaisiin kunnan palvelujärjestelmässä erittäin hyvin.

Taustaryhmäkohtaisesti tarkasteltuna Etelä-Suomen läänin sekä yli 50.000 asukkaan kunnissa näkemykset asiasta ovat muita valoisampia. Näissä taustaryhmissä yli puolet vastaajista on sitä mieltä, että peliongelmaiset huomioidaan kunnan palvelujärjestelmässä melko hyvin.

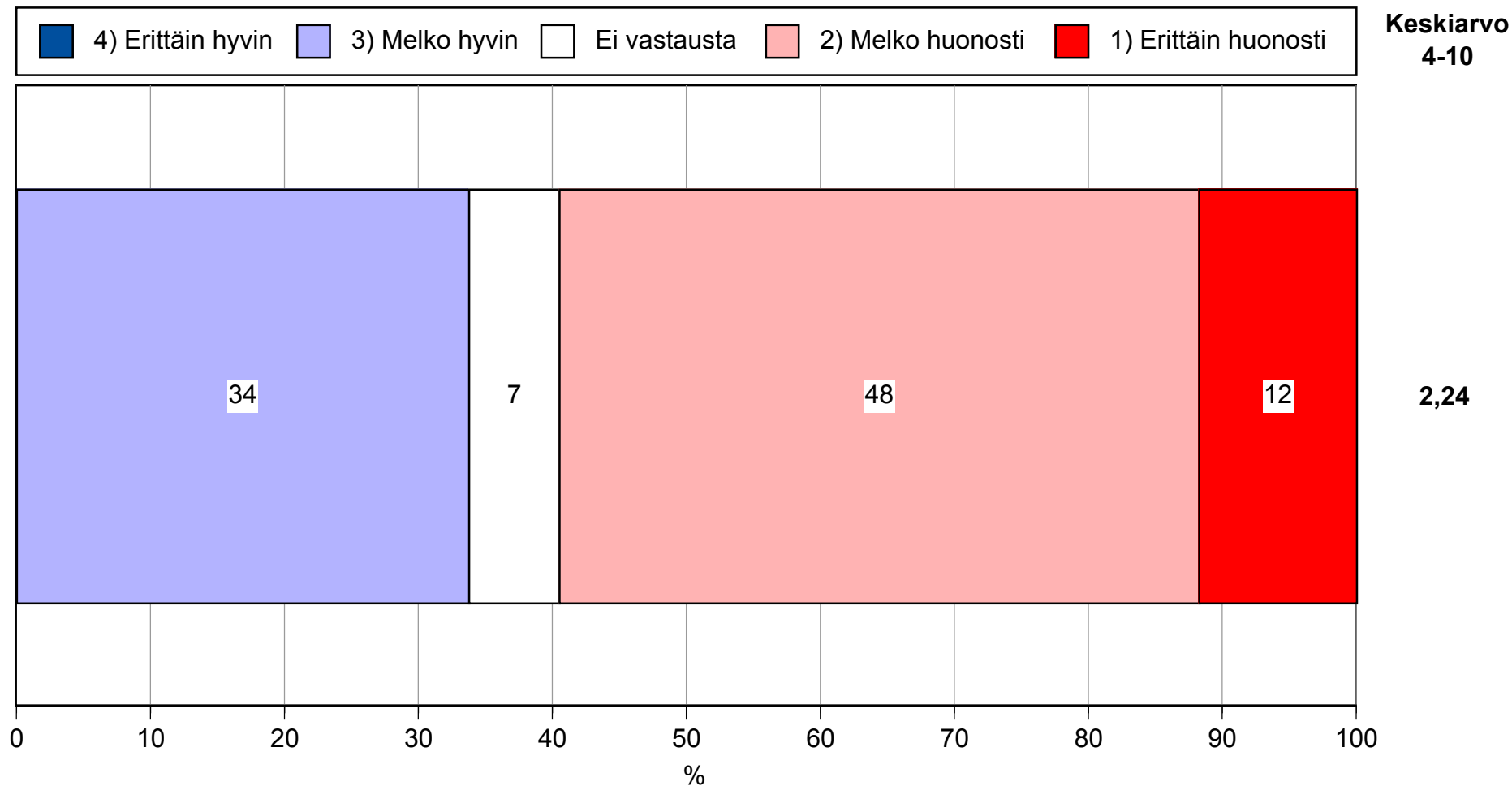
ONKO KUNNASSA ERITYINEN PALVELUPIESTE, JOHON PELIONGELMASTA KÄRSIVÄT TAI HEIDÄN LÄHEISENSÄ OHJATAAN

Kaikki vastaajat, n=130

HUOMIOIDAANKO PELIONGELMAISET IHMISET KUNNAN PALVELUJÄRJESTELMÄSSÄ...

Kaikki vastaajat, n=130

3.4 Miten peliongelmaisten hoitoon liittyvää osaamista hankitaan

Peliongelmaisten hoitoon liittyvän osaamisen hankinta on kunnissa pääosin työntekijöiden oman aktiivisuuden varassa. Kun vastaajilta kysyttiin, miten osaamista kunnassa hankitaan, ilmoitti 81 % vastaajista, että työntekijät hankkivat tietoa omaehtoisesti. Vajaa kolmasosa, 31 %, ilmoitti että osaamista hankitaan työnantajan antamalla koulutuksella.

Taustaryhmäkohtaisesti tarkasteltuna työnantajien antaman koulutuksen mainitsevat selvästi keksimääräistä useammin Etelä-Suomen läänin (55 %) ja yli 50.000 asukkaan kuntien (64 %) vastaajat. Sen sijaan alle Itä-Suomen läänin ja alle 10.000 asukkaan kuntien vastaajat mainitsevat työnantajan järjestämän koulutuksen keskimääräistä harvemmin.

3.5 Mitä tarpeita kunnissa on peliongelmaisten hoitoon liittyvän osaamisen kehittämiseen

Kunnissa näyttää olevan selvä tarve peliongelmaisten hoitoon liittyvän osaamisen kehittämiseen. Kysyttäessä mitä tarpeita kunnissa on, ilmoitti 62 % vastaajista, että kunnassaan on tarvetta lyhytkestoiselle koulutukselle ja 57 % ilmoitti kunnassaan olevan tarvetta kirjalliselle tiedolle rahapeliongelmistä. Sen sijaan pitkäkestoiselle koulutukselle ei näytä juurikaan olevan tarvetta, sen mainitsi ainoastaan kolme prosenttia vastaajista, samoin kuin jokin muun tiedontarpeen.

3.6 Miten kunnissa kiinnitetään huomiota rahapeliongelmiin ehkäisyyn ja hoitoon

Kunnissa on kiinnitetty huomiota rahapeliongelmiin ehkäisyyn ja hoitoon lähinnä keskustelun tasolla, jos ongelmaan on ylipäättänsä jotenkin reagoitu. Rahapeliongelmiä erityisesti koskevat päätökset ja toimenpiteet ovat vielä harvassa.

Kun vastaajilta kysyttiin, miten kunnassa kiinnitetään huomiota rahapeliongelmiin ehkäisyyn ja hoitoon, vastasi 46 % että rahapeliongelmiin ei kiinnitetä kunnassa erityistä huomiota. Noin kolmasosa (34 %) vastasi, että rahapeliongelmistä on kyllä keskusteltu, mutta päätöksiä ei ole tehty.

Ainoastaan yksi prosentti vastaajista ilmoitti, että kunnassa on rahapeliongelmaisten hoitoa varten kirjallinen ohjelma tai suositus.

Yhdeksän prosenttia vastaajista ilmoitti, että rahapeliongelmiin ehkäisy ja hoito on kirjattu osaksi kunnan muuta hyvinvointiohjelmaa. Neljä prosenttia vastasi, että ongelmaan kiinnitetään huomiota asiakkaan tapaamisen yhteydessä ja kaksi prosenttia vastasi, että ongelmaan kiinnitetään huomiota hoidon yhteydessä tai toimeentulotukiasiakkuudessa.

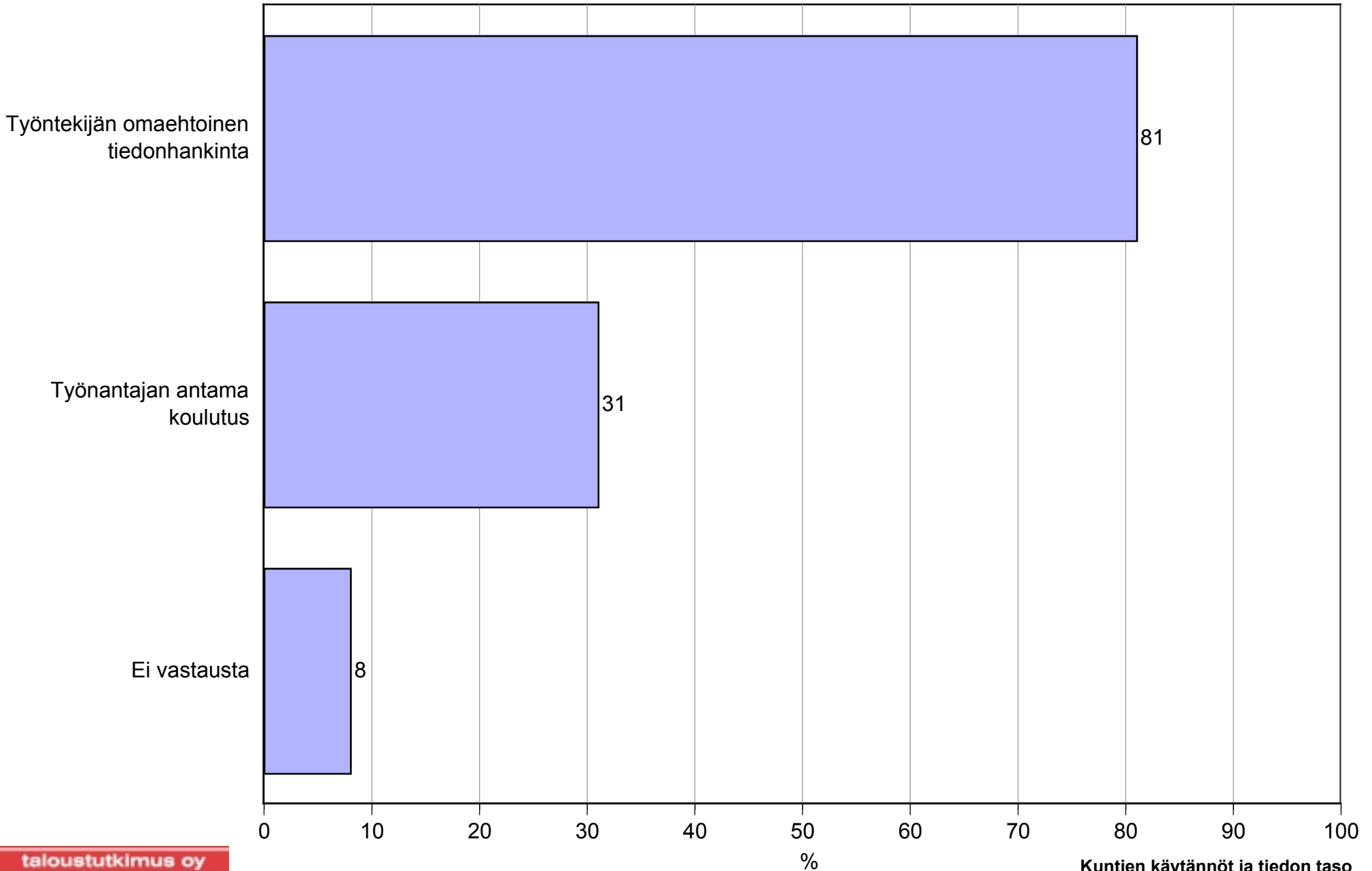
Viisi prosenttia mainitsi, että rahapeliongelmaan kiinnitetään huomiota jollain muulla tavalla.

Kymmenen prosenttia vastaajista jätti vastaamatta kysymykseen.

Taustaryhmittäin tarkasteltuna yli 50.000 asukkaan kunnissa on selvästi keskimääräistä useammin keskusteltu rahapeliongelmistä. Alle 10.000 asukkaan kuntien vastaajista valtaosa, 61 %, ilmoitti, että rahapeliongelmaan ei kiinnitetä kunnassa erityistä huomiota.

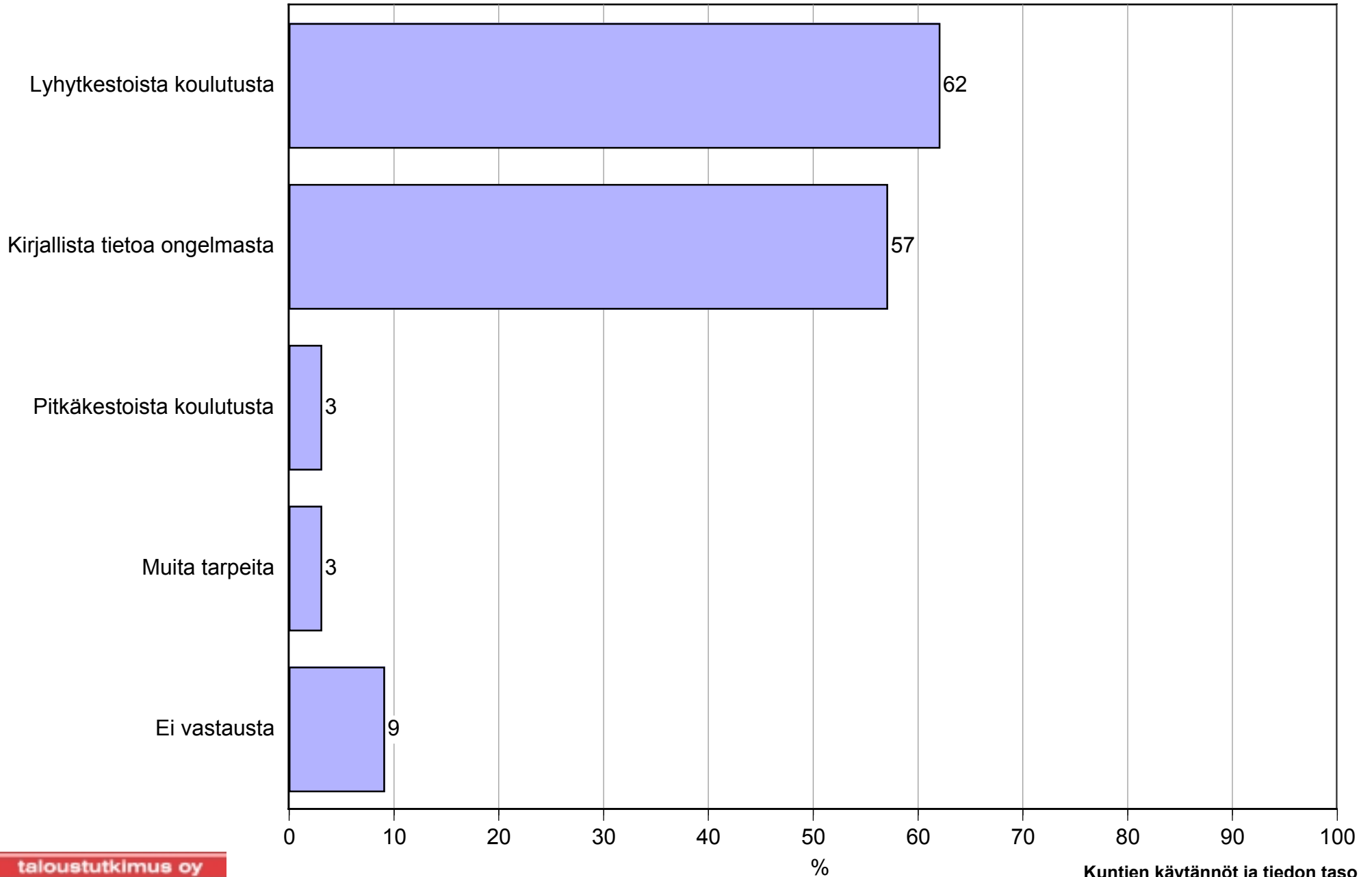
MITEN PELIONGELMAISTEN HOITOON LIITTYVÄÄ OSAAMISTA HANKITAAN

Kaikki vastaajat, n=130

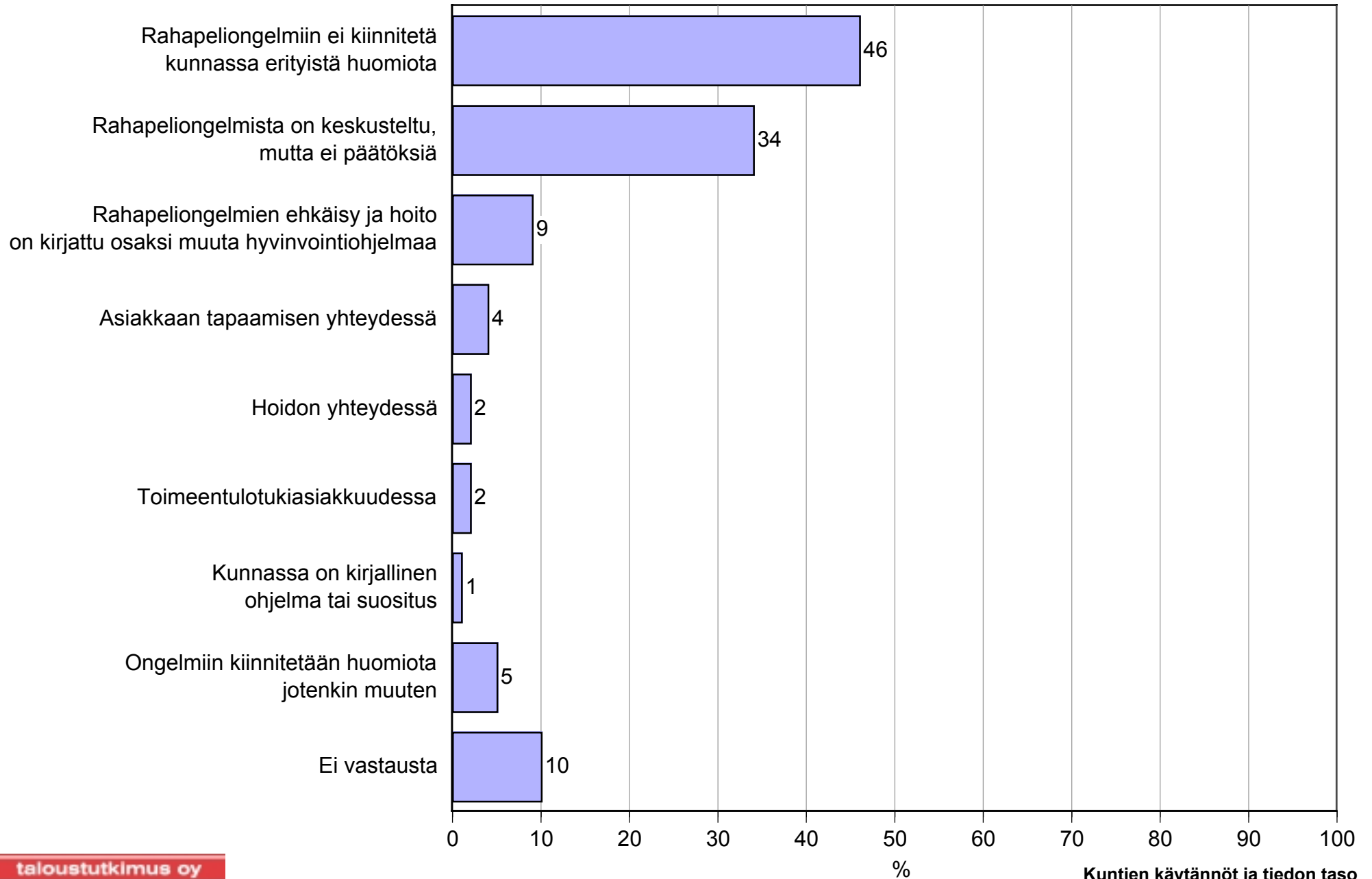
MITÄ TARPEITA ON PELIONGELMAISTEN HOITOON LIITTYVÄN OSAAMISEN KEHITTÄMISEEN

Kaikki vastaajat, n=130

MITEN KUNNASSA KIINNITETÄÄN HUOMIOTA RAHAPELIONGELMIEN EHKÄISYYN JA HOITOON

Kaikki vastaajat, n=130

3.7 Kuinka usein kunnan palveluissa kohdataan rahapeliongelmaisia

Peliongelmaisten kohtaaminen kuntien palveluissa on vielä melko harvinaista. Kysyttäessä kuinka usein peliongelmaisia kunnan palveluissa kohdataan, vastasi vain kahdeksan prosenttia, että peliongelmaisia kohdataan kerran viikossa tai useammin. Viisi prosenttia ilmoitti, että peliongelmaisia kohdataan 2-3 kertaa kuukaudessa tai kerran kuukaudessa.

Runsas neljäsosa vastaajista, 27 %, on niitä, jotka vastasivat peliongelmaisia kohdattavan kunnan palveluissa harvemmin kuin kerran kuukaudessa. Lähes samansuuruinen osuus, 25 %, on niitä jotka ilmoittavat peliongelmaisia kohdattavan harvemmin kuin kerran vuodessa.

Lähes kolmasosa vastanneista kunnan sosiaali- ja terveysjohtajista (29 %) vastasi, ettei heillä ole tietoa peliongelmaisten kohtaamisen useudesta oman kuntansa sosiaali- ja terveyspalveluissa.

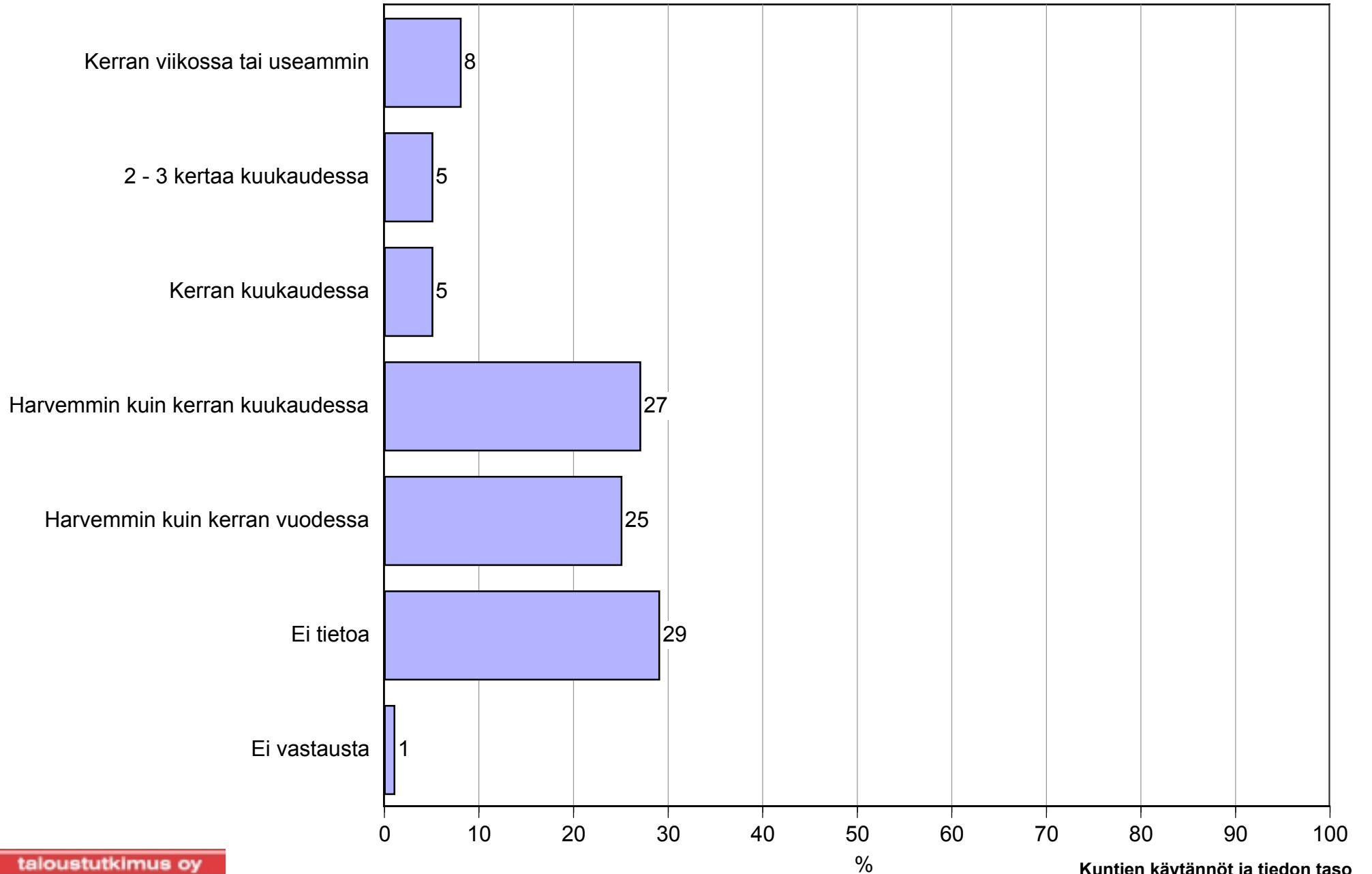
Peliongelmaisten kohtaaminen kunnan palveluissa on selvästi yleisintä suurissa, yli 50.000 asukkaan kaupungeissa. Näiden kaupunkien vastaajista peräti 32 % ilmoitti, että peliongelmaisia kohdataan kunnan palveluissa kerran viikossa tai useammin. Sen sijaan pienissä, alle 10.000 asukkaan kunnissa on selvästi keksimääräistä suurempi osuus (39 %) niitä vastaajia, jotka ilmoittavat, että rahapeliongelmaisia kohdataan kunnan palveluissa harvemmin kuin kerran vuodessa.

3.8 Avoimen kysymyksen vastauspoiminnat

Lomakkeen viimeisen kysymyksen ”mitä muuta haluatte sanoa peliongelmaisten palveluista ja niiden järjestämisestä” vastauspoiminnat on esitetty listauksena raportin tekstiosuuden lopussa.

KUINKA USEIN KUNNAN PALVELUISSA KOHDATAAN PELIONGELMAISIA

Kaikki vastaajat, n=130

4. PALVELUPISTEIDEN KÄYTÄNNÖT JA TIEDON TASO RAHAPELIONGELMAISTEN HOIDOSSA

4.1 Miten peliongelman esiintyminen selvitetään asiakkaiden kohdalla

Palvelupisteille suunnatun lomakkeen aluksi vastaajilta kysyttiin miten peliongelman mahdollinen esiintyminen selvitetään asiakkaan kohdalla.

Useimmin vastattiin, että rahapeliongelman mahdollisuus kartoitetaan, jos siihen ilmenee erityistä tarvetta (46 % vastasi näin). Neljäkymmentä prosenttia ilmoitti, että ongelman ottaa useimmiten esiin asiakas itse. Kuusi prosenttia vastasi, että rahapeliongelma on todettu useimmiten toisessa palvelupisteessä. Samoin kuusi prosenttia vastasi, että ongelma kartoitetaan jollain muulla tavalla.

Noin neljäsosa vastaajista (26 %) vastasi, että rahapeliongelman mahdollista esiintymistä ei kartoiteta järjestelmällisesti palvelupisteessä. Ainoastaan kaksi prosenttia vastasi, että rahapeliongelman mahdollisuus kartoitetaan kaikkien asiakkaiden osalta.

Taustaryhmäkohtaisesti tarkasteluna A-klinikoita edustavat vastaajat mainitsevat keskimääräistä useammin, että ongelman ottaa useimmiten esiin asiakas itse (79 % vastasi näin).

Kunnan sosiaalitoimistoja edustavista vastaajista on keskimääräistä suurempi osuus (38 %) niitä, jotka ilmoittavat ettei mahdollista rahapeliongelmaa kartoiteta järjestelmällisesti.

4.2 Kuinka usein toimipisteissä on peliongelmaista kärsiviä asiakkaita

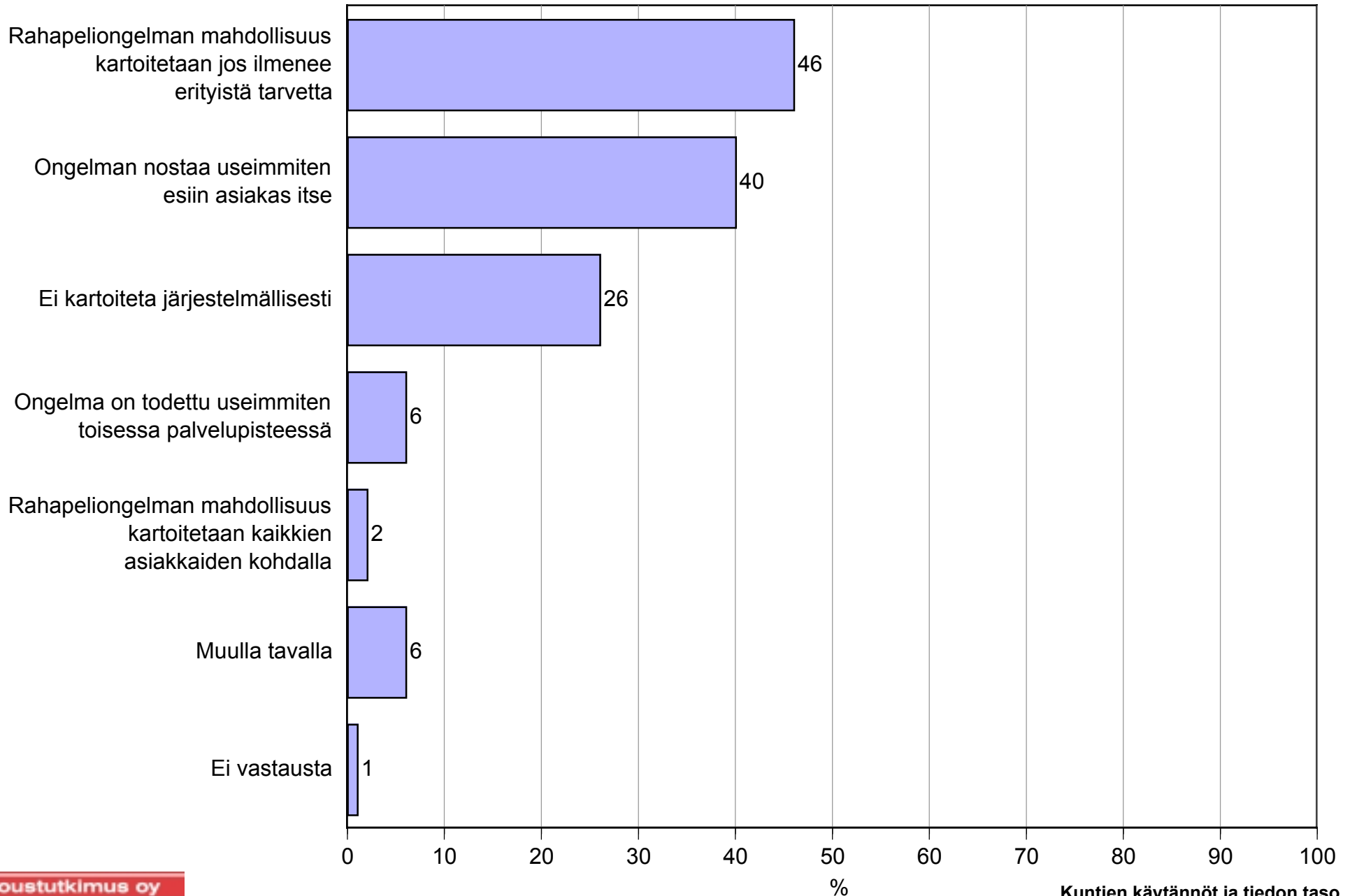
Suurimmassa osassa palvelupisteitä rahapeliongelmaisten kohtaaminen on melko harvinaista. Kysyttäessä kuinka usein peliongelmaisia palvelupisteissä kohdataan, ilmoitti 11 % vastaajista, että peliongelmaisia kohdataan kerran viikossa tai useammin, 17 % vastasi, että peliongelmaisia kohdataan 2-3 kertaa kuukaudessa ja kahdeksan prosenttia sanoi, että peliongelmaisia kohdataan kerran kuukaudessa.

Suurin osuus, 40 % vastaajista, oli niitä, jotka vastasivat peliongelmaisia kohdattavan harvemmin kuin kerran kuukaudessa ja 23 % sanoi peliongelmaisia kohdattavan harvemmin kuin kerran vuodessa.

Peliongelmaisia kohtaavat selvästi keskimääräistä useammin A-klinikoita edustavat vastaajat, joista 25 % kohtaa rahapeliongelmaisia kerran viikossa tai useammin ja 42 % kohtaa heitä 2-3 kertaa kuukaudessa. Alueittain tarkasteltuna Etelä-Suomen läänin palvelupisteissä kohdataan peliongelmaisia kerran viikossa tai useammin selvästi keskimääräistä enemmän (23 % ilmoitti näin).

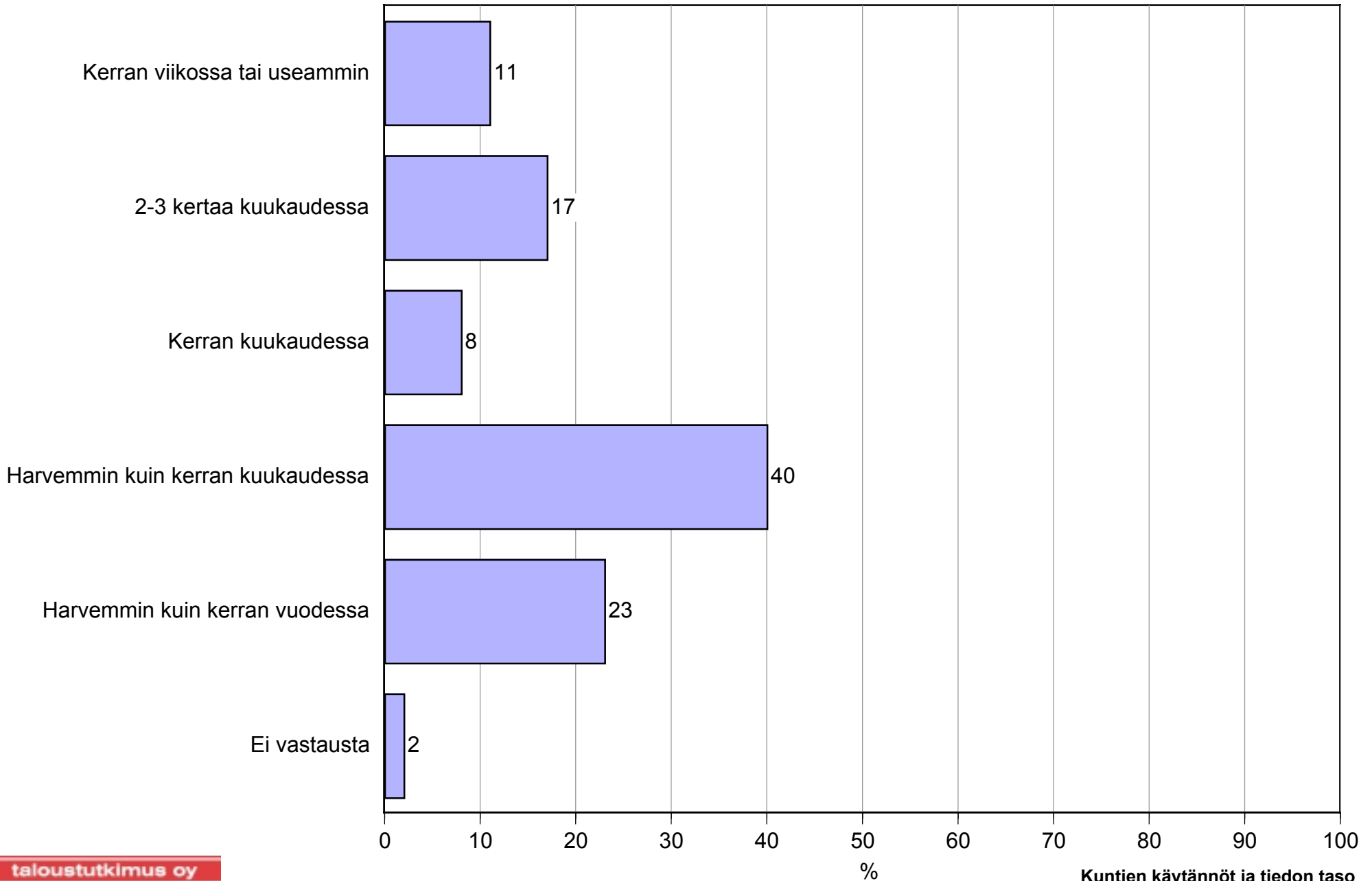
MITEN PELIONGELMAN MAHDOLLINEN ESIINTYMINEN SELVITETÄÄN ASIAKKAIDEN KOHDALLA

Kaikki vastaajat, n=114

KUINKA USEIN TOIMIPISTEESSÄ ON PELIONGELMISTA KÄRSIVIÄ ASIAKKAITA

Kaikki vastaajat, n=114

4.3 Miten peliongelma ilmenee asiakkaalla

Palvelupisteiden henkilökunnan kohdatessa peliongelmaisia, ovat rahapelaamiseen liittyvät ongelmat useimmiten osa asiakkaan laajempaa ongelmatilannetta. Vajaa viidesosa vastaajista (18 %) ilmoitti rahapelaamisen olevan pelaamisesta kärsivän asiakkaan pääasiallinen ongelma.

Muuna pääasiallisena ongelmana mainitaan useimmin päihdeongelmat/alkoholi (39 %), mielenterveysongelmat (21 %) ja taloudelliset ongelmat (19 %). Lastensuojelun ja parisuhdeongelmat mainitsi yksi prosentti vastaajista. Kolmesta prosentista ilmoitti asiakkaan pääasiallisen ongelman olevan jonkun muun, tarkemmin määrittelemättömän ongelman.

A-klinikoita edustavat vastaajat mainitsevat keskimääräistä useammin rahapeliongelman olevan asiakkaan pääasiallinen ongelma (42 %). Toisaalta 58 % A-klinikoiden vastaajista sanoo päihdeongelmien olevan asiakkaan pääasiallinen ongelma.

Kunnan sosiaalitoimistoja edustavat vastaajat mainitsevat taloudelliset ongelmat keskimääräistä useammin pääasiallisena ongelmana (44 %). Sen sijaan ainoastaan seitsemän prosenttia ilmoitti, että sosiaalitoimistossa peliongelma on asiakkaan pääasiallinen ongelma. Erityisesti sosiaalitoimistoissa peliongelma näyttää tulevan esiin osana asiakkaan laajempaa ongelmakokonaisuutta, jolloin apua ollaan alun perin tultu hakemaan johonkin muuhun asiaan.

Terveyskeskuksia edustavat vastaajat mainitsevat mielenterveysongelmat keskimääräistä useammin pääasiallisena ongelmana (44 %).

Päihdehuollon erityispalveluita edustavat vastaajat mainitsevat päihdeongelmat keskimääräistä useammin pääasiallisena ongelmana (75 %).

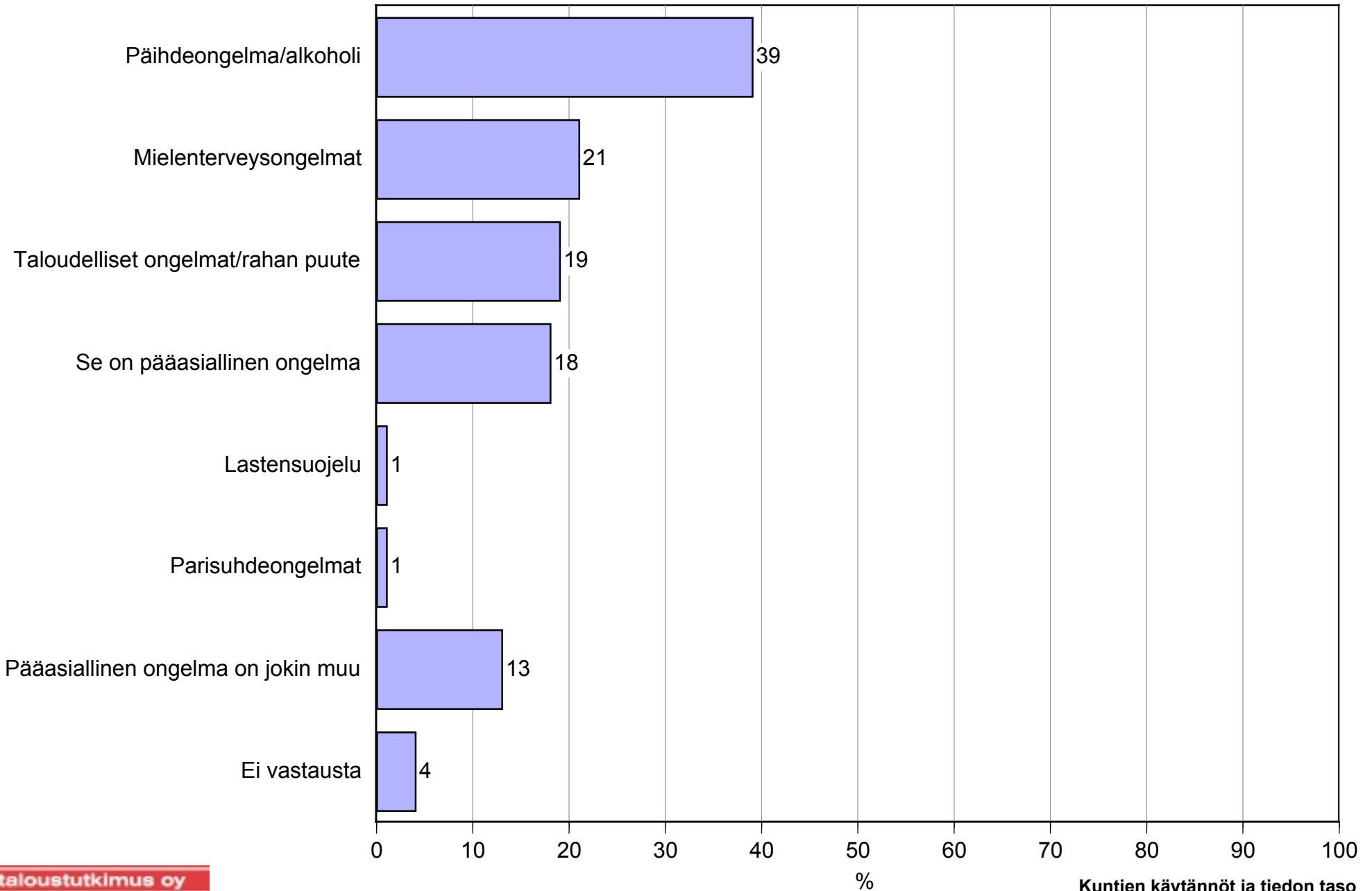
4.4 Mitä palveluja peliongelmaisille tarjotaan

Selvästi useimmin mainittu peliongelmaisille tarjottu palvelu on ohjaus ja neuvonta avopalveluna, jonka mainitsi 78 % vastaajista. Muut useimmin mainitut palvelut ovat velkaneuvonta (30 %), laitostuntoutus (24 %), ohjaus A-klinikalle (24 %), terveydenhoitopalvelut (22 %) ja ohjaus muuhun hoitopaikkaan, jota vastauksessa ei ole tarkemmin täsmennetty (15 %).

Ohjauksen ja neuvonnan avopalveluina mainitsevat keskimääräistä useammin A-klinikoiden vastaajat (92 %). Laitostuntoutus puolestaan korostuu päihdehuollon erityispalveluiden vastauksissa (50 %). Ohjauksen A-klinikalle mainitsevat keskimääräistä useammin Etelä-Suomen läänin vastaajat (42 %).

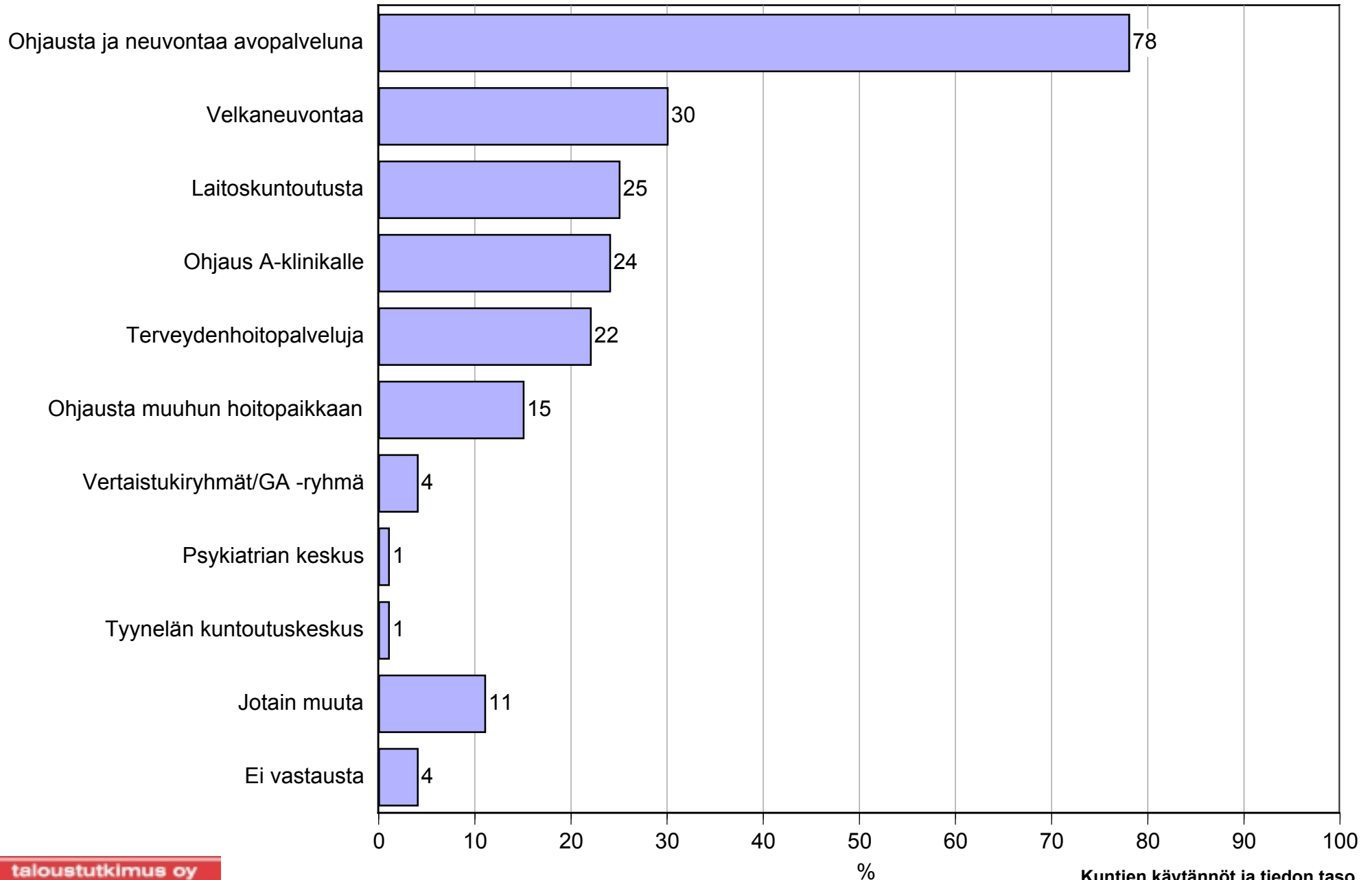
MITEN PELIONGELMA ILMENEE ASIAKKAALLA

Kaikki vastaajat, n=114

MITÄ PALVELUJA PELIONGELMAISILLE TARJOTAAN

Kaikki vastaajat, n=114

4.5 Mitä palveluja peliongelmaisten läheisille tarjotaan

Myös peliongelmaisten läheisille tarjotaan useimmin ohjausta ja neuvontaa avopalveluina (80 % mainitsi). Muut useimmin mainitut palvelut ovat velkaneuvonta (16 %), ohjaus A-klinikalle (11 %) ja ohjaus muuhun hoitopaikkaan (11 %).

Kunnan sosiaalitoimistossa rahapeliongelmaisia palvelevat vastaajat mainitsevat keskimääräistä useammin velkaneuvonnan (24 %). Kunnan terveyskeskuksia edustavien vastauksissa korostuu puolestaan terveydenhoitopalvelujen saavat maininnat (25 %). Etelä-Suomen läänin vastaajat mainitsevat keskimääräistä useammin A-klinikan palvelut (23 %).

4.6 Mitä palveluja nuorille peliongelmaisille järjestetään

Palvelupisteet tarjoavat myös nuorille, alle 18 –vuotiaille peliongelmaisille lähinnä ohjausta ja neuvontaa avopalveluina (61 % vastaajista mainitsi). Terveystuotopalvelut mainitsi 16 % ja muuhun hoitopaikkaan ohjaamisen 13 % vastaajista. Muiden asioiden saamat maininnat jäivät alle kymmeneen prosenttiin.

Kuntien terveyskeskuksia edustavat vastaajat mainitsevat keskimääräistä useammin terveydenhoitopalvelut (38 %). A-klinikoiden vastauksissa korostuu laitoskuntoutus (21 % mainitsi). Myös Länsi-Suomen läänin vastaajat mainitsevat A-klinikan keskimääräistä useammin (16 %).

Runas viidesosa (23 %) oli jättänyt vastaamatta kysymykseen. Vastaamatta jättäneiden osuus on selvästi suurempi kuin kysyttäessä täysi-ikäisille peliongelmaisille ja peliongelmaisten läheisille tarjottavia palveluita.

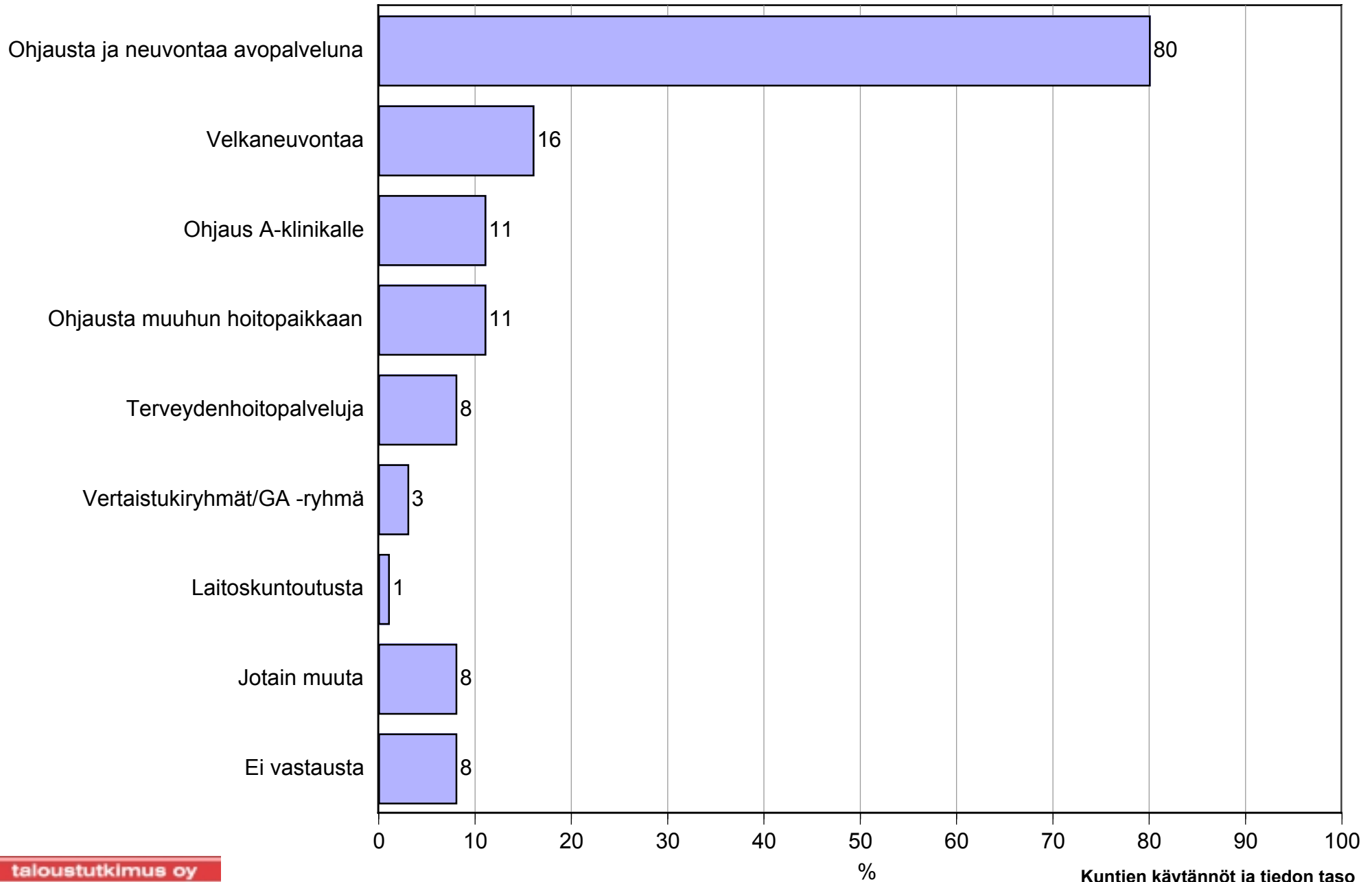
4.7 Miten peliongelmaisten hoitoon liittyvää osaamista hankitaan

Myös rahapeliongelmaisia hoitavissa palvelupisteissä on työntekijöiden omaehtoinen tiedonhankinta selvästi yleisin tapa hankkia peliongelmaisten hoitoon liittyvää osaamista. Peräti 88 % vastaajista mainitsi sen. Neljäsosa vastaajista ilmoitti, että osaamista saadaan työnantajan järjestämän koulutuksen avulla.

Työnantajan antaman koulutuksen mainitsevat keskimääräistä useammin A-klinikoiden vastaajat (63 %) ja Etelä-Suomen läänissä sijaitsevien palvelupisteiden vastaajat (39 %).

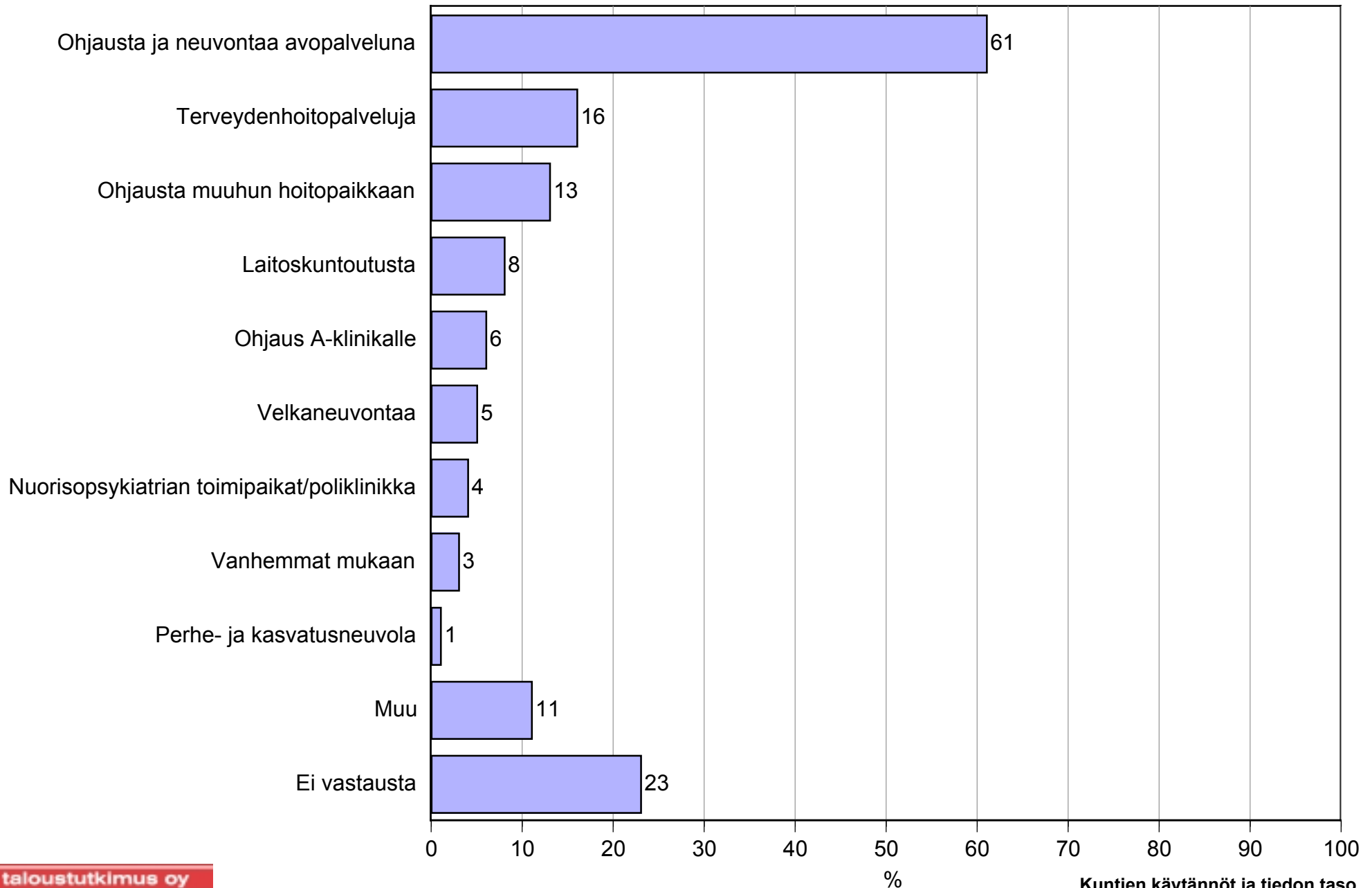
MITÄ PALVELUJA PELIONGELMAISTEN LÄHEISILLE TARJOTAAN

Kaikki vastaajat, n=114

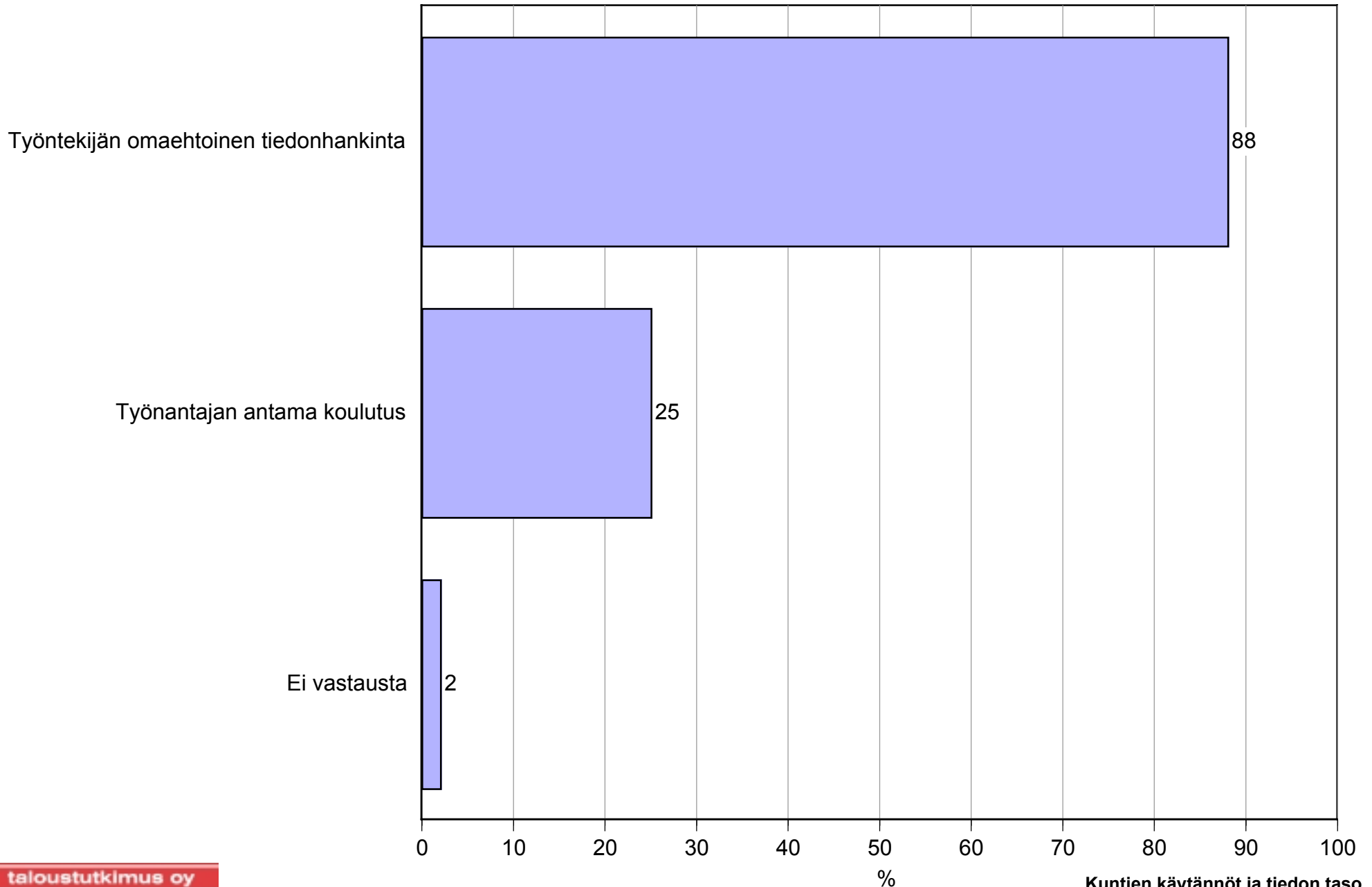
MITÄ PALVELUJA NUORILLE PELIONGELMAISILLE JÄRJESTETÄÄN

Kaikki vastaajat, n=114

MITEN PELIONGELMAISTEN HOITOON LIITTYVÄÄ OSAAMISTA HANKITAAN

Kaikki vastaajat, n=114

4.8 Mitä tarpeita on peliongelmaisten hoitoon liittyvän osaamisen kehittämiseen

Rahapeliongelmaisia hoitavissa palvelupisteissä näyttää olevan myös tarvetta peliongelmistä kärsivien hoitoon liittyvän osaamisen kehittämiseen. Eniten on tarvetta lyhytkestoiselle koulutukselle, jonka mainitsi 76 % vastaajista sekä kirjalliselle tiedolle, jonka mainitsi 69 % vastaajista. Pitkäkestoiselle koulutukselle koki tarvetta 18 % vastaajista.

Runsa kuudesosa (17 %) oli sitä mieltä, että osaamisen kehittämiseen ei ole erityistä tarvetta.

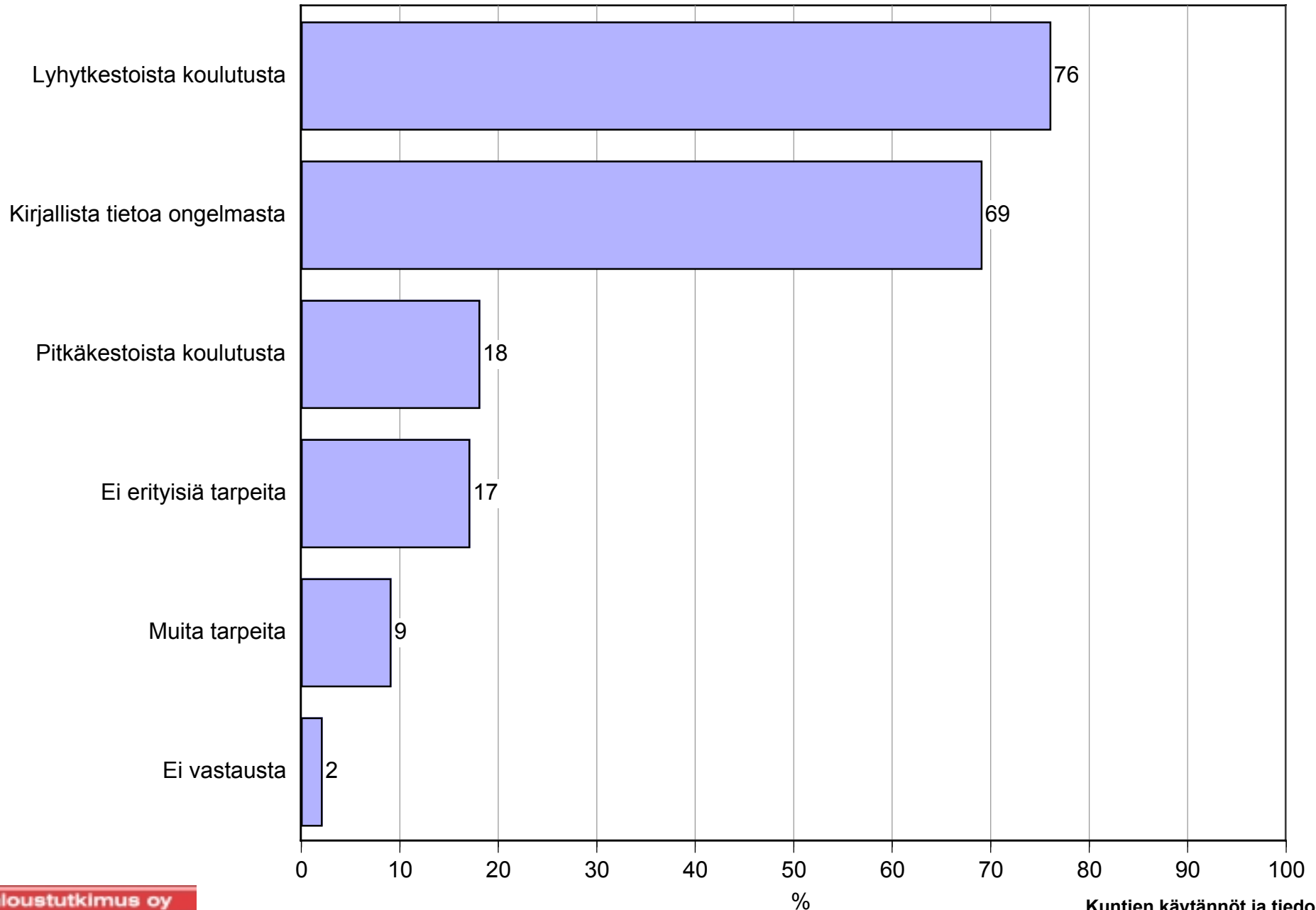
Pitkäkestoisen koulutuksen tarve korostuu ammattiryhmistä lääkäreillä/sairaanhoitajilla (42 %), päihdehuollon erityispalveluissa (38 %) ja A-klinikoilla (46 %) työskentelevillä vastaajilla sekä Etelä-Suomen läänin palvelupisteissä työskentelevillä vastaajilla (32 %).

4.9 Avoimen kysymyksen vastauspoiminnat

Lomakkeen viimeisen kysymyksen ”mitä muuta haluatte sanoa peliongelmaisten palveluista ja niiden järjestämisestä” vastauspoiminnat on esitetty listauksena raportin tekstiosuuden lopussa.

MITÄ TARPEITA ON PELIONGELMAISTEN HOITOON LIITTYVÄN OSAAMISEN KEHITTÄMISEEN

Kaikki vastaajat, n=114

AVOINTEN KYSYMYSTEN VASTAUSPOIMINNAT

Kuntalomake, kysymys 8: Mitä muuta haluatte sanoa peliongelmaisten palveluista ja niiden järjestämisestä?

- Ongelma on tiedostettu, mutta siihen kiinnitetään vähän huomiota.
- Tarvetta ei ole ilmennyt
- Palveluiden keskittäminen järkevää seudullisesti
- Esim. Kela ei anna etuuksiaan valvontaa peliongelmaisten kohdalla, ellei itse ongelmainen halua.
- Tarvitaan tietoa mihin nämä ohjataan apua saamaan.
- Meillä vielä harvinainen ongelma, tosin piilo-ongelmana voi olla.
- Enemmän keskustelua ja "kasvot" asialle.
- Vastuu RAYlle
- Ongelma on suhteellisen yleinen, mutta varhainen puuttuminen vaikeaa, tulevat esille myöhään.
- Pieni kunta, jossa ongelmat tulevat esille hyvin satunnaisesti.
- Tarpeen mukaan palvelu ostetaan.
- Peliongelmaa ei tunnisteta.
- Ostopalvelusopimus kattaa ko. asian.
- Tiedottamista, keskustelua
- Hyvin marginaalinen asia meillä.
- Ei kovin yleinen ongelma, vielä vähemmän hakeudutaan hoitoon.
- Kyse erityisosaamisesta, joka voitaisiin parhaiten turvata laajemmalla alueella kuntien yhteistyönä.
- Kunnassa ei ole tullut esiin peliongelmaa.
- Uusi asia, ei riittävästi tietoa
- Tällä hetkellä ei akuuttia tarvetta.
- Aika tavalla vielä pinnan alla oleva asia, tulee usein esille muiden ongelmien "kylkiäisenä"
- Tiedontarve iso
- Pelijärjestelmät pitää olla RAYllä valtion kontrollissa, eikä antaa niitä bisnes-maailman käsiin, silloin ongelmat lisääntyvät.
- Vaikea puhua asiasta /vaikea puuttua.
- Kunnassamme tapauksia harvakseltaan
- Palveluista kysytään, mutta niihin hakeudutaan melko huonosti.
- Sosiaalitoimessa peliongelmaisia kohdellaan kuin päihdeongelmaisia.
- Muut riippuvuusongelmat ovat tunnetumpia. Niitä varten kehitetty paljon järjestelmiä. Tämä on toistaiseksi "vähäpätöisempi" ongelma, toki selvästi kasvamaan päin.
- Service bör alltid ges på klientens modersmål
- Pienten kuntien osalta ongelmanhoito ylikunnallisena yhteistyönä
- Rahapelien vapautuminen tulee olemaan iso ongelma esim. nettipelaaminen
- Ei tällä hetkellä iso ongelma. Asia enemmän esillä enemmän pari vuotta sitten.
- Tarkennettua tietoa tulee ihan hyvin.
- Riippuvuussuhde. Kiinnitettävä huomiota ja puututtava asiaan jo varhaisessa vaiheessa.
- Hyvä yhteistyö RAY:n sosiaali- ja terveystoimen kanssa jatkuttava. Tämä on sosiaalipoliittinen ongelma
- Sosiaalinen luototus ollut esillä-> taloudellisen tilan hahmottaminen.
- A-klinikka valveutunut ja kehittynyt, hyvin järjestänyt erilaisia ohjelmia.
- Ongelmat tässä vaiheessa vähäisiä, joten en ole ajatellut asiaa.
- Ei riittävän laajassa yleisessä tiedossa.
- Jos apua tarvitsee, sitä löytyy hyvin, siis jos osaa kysyä.
- A-klinikka säätiöllä erittäin hyvä ohjelma.
- Pitäisi satsata myös yksinäisten ihmisten osalle. Salakavala perheen romuttaja

Palvelupistelomake, kysymys 9: Mitä muuta haluatte sanoa peliongelmaisten palveluista ja niiden järjestämisestä

- A-klinikalla keskitetysti hoito. P-Kssa Joensuun seudun palvelukeskuksen työntekijöillä oli hyvä koulutus.
- Yleensä liian kaukana paikkakunnalta
- Laitoskuntoutukseen pääsyn helpottuminen
- Uusi asia, ei kokemuksia
- Liian vähän tunnistetaan ja kiinnitetään huomiota
- Palveluita ja tietoa niistä liian vähän.
- Lisää tietoa ja informaatiota palveluiden tuottajilta suoraan yksiköihin.
- Ongelmaan on törmätty suhteellisen harvoin.
- Palveluista on liian vähän tietoa.
- Info om dessa tjänster samt hur man hjälper borde skickas ut till soc.kansliet.
- Ei juuri tietoa.
- Pelipisteissä tiedotteita asiakkaille. Kouluissa enemmän tiedotusta nuorille.
- Nettipalveluista asiakkaat saaneet tietoja; hoitopaikoista ym.
- Hitaasti kehittyvä, on hieman muiden riippuvuusongelmien varjossa.
- Peliongelmaisten hoito lapsenkengissä. Tietoa ja opastusta työntekijänä kaipaa.
- Ei juuri tietoa palveluista.
- Liian vähän perehtyneisyyttä / sopivaa palvelua.
- On syytä varautua peliongelmaisten hoidontarpeen lisääntymiseen
- Det finns inga institutionsplatser på svenska i Finland
- Tiedostusta pitäisi olla enemmän siitä, että A-klinikoilla osataan hoitaa peliongelmaisia ja muista riippuvuuksista kärsiviä.
- Ongelma on tiedostettu vasta viime aikoina.
- Peliongelma ei ole sen kummoisempi juttu kuin muutkaan roikkumisjutut ihmisten perustarpeet eivät ole muuttuneet vuosisatojen kuluessa
- Hoidon struktuuri on melko jäsentymätön
- Edellyttää verkostotyötä
- Palvelua olisi tarjolla, mutta miten saada peliongelmaiset hakemaan apua.
- Hoitoa vähän tarjolla
- Tarvitsee erityisosaamista
- Hoitoon erikoistuneita henkilöitä on vähän -> Lisää koulutusta.
- Peliongelmaisten ryhmätoimintaa tarve lisätä.
- Yleisesti henkilökunnalla riittämättömät tiedot hoitaa peliongelmaisia. Ryhmätoiminnan puute.
- Hoitoonohjaaminen on satunnaista ja maksusitoumusten saaminen vaikeaa
- Käytämme peliriippuvuus -kirjaa ja kartoistusunstrumenttiä
- Asian voisi organisoida joko lääninhallinnon tai esim. A-klinikkasäätiön kautta.
- Terveystieteissä ei hahmoteta ongelmaa.
- Olisi hyvä saada lisää tietoa hoito- ja kuntoutusmahdollisuuksista.
- Maaseutukaupungin peliongelma ilmenee vielä harvoin
- Asia aika uusi-> toivotaan että pystytään vastaamaan tarpeisiin
- Enemmän tiedottamista ja avointa keskustelua
- Pankkikorttien käyttäminen peleihin
- Tiedottaa ja ongelma julkiseksi, nyt sitä vähätellään liikaa
- Kuntien suopeampi suhtautuminen maksusitoumusten myöntämiseen
- Kohdenneet resurssit, ammatillisesti järjestetyt palvelut
- A-klinikka voisi tiedottaa enemmän hoitomuodoista ja hoidon mahdollisuudesta yleisellä tasolla.

Muu-ryhmien vastauspoiminnat: kuntalomake

1 Missä palveluissa kunnassanne käsitellään päihdeongelmia

Sosiaalipalv.

- Ostopalveluna Kuntoutuskeskus Tyynelä
- H-tuki
- Sosiaalijohtaja
- Toimeentulotuki
- Övriga behandlingsform
- Aikuisvastuosasto

Terveyspalv.

- Avoterveydenhuolto
- Nuotta
- Vieskan terveydenhuolto Ky:n terapiakeskus
- Loimaan seudun KTT
- Specialsjukvården

Muissa

- Yhteydenoton perusteella
- Perusturvapalvelut
- Mielenterveyspoliklinikka

2 Onko kunnassanne erityinen palvelupiste johon peliongelmaista kärsivät tai heidän läheisensä ohjataan

Kunnan oma palvelu

- Nuorten päihdeasema Redi 64
- Osviitta -työryhmä
- Palvelukeskus

Kuntien yhteistyönä

- Jos eteen tulisi, ohjaisin mielenterveyskeskukseen

5 Mitä tarpeita Teillä on peliongelmaisten hoitoon liittyvät osaamisen kehittämiseen?

- Erityisosaamisen hoito / tukipisteitä
- Perusasioista alkaen
- Tiiviimpi yhteistyö A-klinikan kanssa

6 Miten kunnassanne kiinnitetään huomiota rahapeliongelmiin ehkäisyyn ja hoitoon

- Esim. hoitomenetelmänä on rahojen saaminen sos.toimen kontrolliin ja pahimmissa tapauksissa riippuvuuden hoitoa avohuoltona terv.keskuksessa.
- Suositetaan esim. välitystiliasiakkuutta.
- Kuten muihinkin riippuvuuksiin

- Viss beredskap på A-kliniken.
- Valmistumassa syksyllä ohjelma, johon rahapeliongelmat kuuluvat
- Talous- ja velkaneuvonta, kriisityö

Mikä on asemanne kunnassa?

- Päihdekoordinaattori
- Mtt:n ylilääkäri
- Aluejohtaja
- Päihdetyönjohtaja
- Perhekeskuspäällikkö
- Aikuispalvelujohtaja
- Apulaissosiaalitoimenpäällikkö
- Sosiaalityöntekijä

Muu-ryhmien vastauspoiminnat: palvelupistelomake

1 Miten peliongelman mahdollinen esiintyminen selvitetään...

- Joku kertoo asiasta, puoliso tai vanhempi esim.
- Direkt kontakt till missbrukarvården på Åland
- Ohjataan A-klinikalle
- Omaisten kanssa
- Nuoren vanhempi ottaa asian puheeksi
- Läheisten yhteydenotolla

3 Miten peliongelma ilmenee asiakkailanne?

- Sosiaaliset ongelmat (2)
- Jokaisella asiakkaalla omansa
- Vammaisuus, sairaus, korkea ikä
- Fyysinen sairaus

4 Mitä palveluja peliongelmaiselle tarjotaan?

Kohta 5: Ohjausta muihin palveluihin, mihin:

- Mielenterveystoimisto
- Päihdesäätiö
- Mobilen kriisipäivystys
- Missbrukarvården
- Konsultointi mielenterveystyö
- Päihdekliniikka (2)
- Päihdepalvelukeskus
- Päihdehuollon palvelupisteisiin
- Kriisikeskus
- Mielenterveysyksikkö
- 5/2006 alkaen ohjaus päihdetyöntekijälle
- Kuntoutuskeskus ja Rapeli yhteisö
- Nuorisovastaanotto
- Sininauhaliitto, kuntoutuskeskus

Kohta 6: Muuta, mitä:

- Ohjaus nettipalveluihin
- Keskustelua rahankäytöstä ja pelaamisesta.
- Esim. välitystilijärjestely
- Terapiakeskusteluja
- Intressebevakning
- Ohjaus ryhmään
- Öppenvårds behandling
- Terapiaa (pari-, perhe-, yksilö-, verkosto-)
- Korjataan tilanne asiakkaan avulla
- Avohoito / terapia
- Avopäihdehoitoa
- Velkaneuvonta
- Ohjausta velkaneuvontaan, Sos.tstoon jne.

- Ohjausta velkaneuvontaan
- Psykoterapiaa

5 Mitä palveluja peliongelmaisten läheisille tarjotaan

Kohta 5: Ohjausta muuhun hoitopaikkaan, mihin

- Psykiatrinen poliklinikka
- Missbrukarvården
- Päihdepalvelukeskus
- Sos.toimi, MTT (tai HTT) Jane.

Kohta 6: Muuta, mitä

- Terapiakeskusteluja
- Tuki
- Individuella eller bruppsamtal
- Pariterapiaa, perheterapiaa, yksilöterapiaa, verkostoterapiaa
- Käyttäytymisen muutosta, aikaan selvittelyä, hoitoa
- Velkaneuvonta
- Ryhmähoitoa
- Ohjausta velkaneuvontaan, Sos.tstoon jne.
- Vanhemman tukikäynnit
- Yksilökeskustelu / hoitoa /terapiaa

6 Mitä palveluja nuorille (alle 18-v) peliongelmaisille tarjotaan

Kohta 5: Ohjausta muuhun hoitopaikkaan, mihin

- Lastensuojelun sijoituspaikat
- Missbrukarvården, ungdomsbehandlarna.
- Nuorisoasema (2)
- Päihdepalvelukeskus
- Laitosk.
- Kriisikeskus
- Nuorten päihdepysäkki

Kohta 6: Muuta, mitä

- Alle 18v ei kuulu hoidon piiriin
- Ohjaus nettipalveluihin
- Terapiakeskusteluja
- Meillä on myös nuorten ohjaaja
- Öppenvårds behandling
- Terapiaa
- Lastensuojelun tok (?)
- Hytkes, Lasten ja nuorten hyvinvointikeskus
- Sama kuin aikuisille kehitystaso muistaen
- Avohoito / terapia
- Lastensuojelun avotyötä
- Velkaneuvonta

- Terapia (2)

8 Mitä tarpeita teillä on peliongelmaisten hoitoon liittyvän osaamisen kehittämiseen

- Hoidon ideologiasta tietoa
- "Työkaluja" - koulutus, opastus. Tällä hetkellä hyvin vähän tietoa.
- Missä hoidetaan, mitä hoitomuotoja on.
- Tietoa hoitopaikoista.
- Yhteistyötä muiden sektorien kanssa.
- Kartläggning av förekomsten
- Internet
- Ryhmätoiminta
- Asiakkaalle jaettavaa materiaalia.
- Materiaalia jaettavaksi asiakkaille.
- Raha
- Luennot työpaikoilla
- Yhteistyöpalaverit

Mikä on asemanne palvelupisteenne organisaatiossa

- Psykologi (2)
- Vapaaehtoinen työntekijä
- Vastaava ohjaaja
- Sosiaaliohjaaja
- Toimintakeskuksen ohjaaja
- Avopalvelun ohjaaja
- Palvelupiste
- Kriisityöntekijä
- ohjaaja

Missä peliongelmaisia hoitavassa palvelussa toimitte

- MixStoppi - nuorten päihdepysäkki
- Nuorisoasemalla
- Päiväkeskus Touhola

Arvoisa kunnan sosiaali- ja terveystalvelujen johtaja,

Mannersuomessa rahapeli-toimintaa saavat harjoittaa kolme luvan omaavaa pelinjärjestäjää ja Ahvenanmaalla yksi peliyhtiö maakuntahallituksen luvalla. Lisäksi Suomessa voi pelata sekä suomalaisten että ulkomaisten pelinjärjestäjien tarjoamia internet-rahapelejä. Rahapeli-tarjonnan runsaudessa ja monipuolisuudessa Suomi sijoittuu EU-maiden kärkipäähän. Eräissä EU-maissa laittomien rahapeli-tarjontien merkitys on huomattava, meillä se on marginaalinen.

Kaikkissa EU-maissa on omat erityispiirteensä rahapeli-tarjontien järjestämisessä. Suhteessa muihin EU-maihin Suomi eroaa tarjonnaltaan merkittävämminkin siinä, että meillä raha-automaatteja on erillisten rahapeli-tarjontien lisäksi hajasijoitettuna kaupoissa, kioskeissa yms. tiloissa, kun muualla toiminta on rajattu anniskelupaikkoihin ja erillisiin pelisaleihin ja -tiloihin. Automaattien määrä on eurooppalaista keskitasoa. Noin puolessa EU-maista kasinoiden ulkopuolella olevat raha-automaatit on kokonaan kielletty. Ravintolakasinopelejä ei EU:ssa löydy muualta kuin Suomesta ja Ruotsista. Suomessa perinteisten kasinoiden määrä on rajoitettu yhteen.

Suomalaisten rahapeli-tarjontien pelaamista on rahapeli-yhteisöjen oman selvitystoiminnan ulkopuolelta selvitetty väestötasolla viimeksi maaliskuussa 2003. Tutkimuksessa haastatelluista 74 % kertoi pelanneensa jotakin rahapeliä viimeisen vuoden aikana. 40 % ilmoitti pelaavansa rahapelejä viikoittain. Useita kertoja viikossa pelatuista peleistä suosituimpia ovat raha-automaatit. Harvoin pelattujen peli-tarjontien kärjessä ovat puolestaan raaputusarvat.

Suurimmalle osalle pelaavasta väestöstä pelaaminen on harmiton ja sosiaalinen ajanviette. Joskus pelaaminen voi kuitenkin saada yliotteen ja se voi muodostua ongelmaksi. Ongelmapelaamista ja peliriippuvuutta on eri tutkimuksissa määritelty hiukan eri tavoin. Väestötasolla runsaasti pelaavien riskiryhmään on arvioitu Suomessa kuuluvan 65 000 henkeä. Hoidon piirissä on tällä hetkellä 5000 – 6000 rahapeli-ongelmaista. Uusimpina palveluina rahapeli-ongelmaisille avattiin valtakunnallisesti toimiva palveleva puhelin ja pääkaupunkiseudulle peli-ongelmaisten avohoitoyhteisö vuonna 2005.

Julkisen vallan velvoite edistää kansalaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta lähtee perustuslaista. Tarkemmin velvoitteet määräytyvät varsinaisen sosiaali- ja terveyslainsäädännön kautta. Potilaan sekä sosiaalihuollon asiakkaan asemaa ja oikeuksia turvaava lainsäädäntö toteuttaa tätä ns. perustuslaillista toimeksiantoa. Vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä on kunnilla.

Peli-ongelmaisten kohdalla lainsäädännöllinen perusta palvelujen järjestämiselle on edellä mainituissa peruslaeissa. Peli-ongelmaisten hoitoa ei ole erikseen mainittu missään edellä esitellyissä säädöksissä. Peli-ongelma mainitaan kuitenkin päihdehuollon laatusuosituksen yhteydessä. Mikäli hoitoa hakevien peli-ongelmaisten määrä kasvaa, voi tästä lainsäädännöllisestä puutteesta syntyä peli-ongelmaisten näkökulmasta katsottuna merkittävä uhka hoitoon pääsemiselle ja sen rahoittamiselle.

Tämä kysely on osa sosiaali- ja terveysministeriön arpajaislain 52 §:n nojalla tekemää selvitystyötä rahapeli-ongelmista aiheutuvien haittojen selvittämiseksi ja peli-ongelmien ehkäisyn ja hoidon järjestämiseksi.

jatkuu ...

Vastausohjeet

Kysely on jaettu kahteen erilliseen tutkimuslomakkeeseen. Ensimmäisenä on lomake, jolla selvitetään kuntien käytäntöjä peliongelmaisten hoidon järjestämiseksi. **Tarkoituksena on, että kunnan sosiaali- ja terveystoiminta vastaa tähän kyselyyn.**

Tämän lisäksi mukana on muutamia kappaleita lomakkeita, jolla selvitetään peliongelmaisia kohtaavan kunnan hoitohenkilökunnan tietämystä ja kokemuksia peliongelmaisten hoidosta. **Tarkoituksena on, että toimitatte nämä lomakkeet kuntanne peliongelmaisten hoitohenkilökunnan vastattavaksi niihin kuntanne palvelupisteisiin, joita kuntanne käyttää peliongelmaisten hoidossa.** Pisteet voivat olla kunnan omia palvelupisteitä tai kunnan kanssa yhteistyössä olevia palveluja. **Mikäli hoitohenkilökunnalle suunnattuja lomakkeita tarvitaan lisää, voitte ottaa tarvittavan määrän kopioita lomakkeesta.**

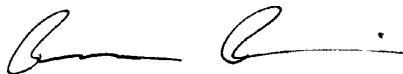
Vastaaminen tapahtuu pääosin rastittamalla lomakkeelta mielipidettänne parhaiten vastaava vaihtoehto. Käyttäkää vastaamiseen lyijykynää tai muuta terävää kynää. Toivomme teidän vastaavan kysymyksiin ja palauttavan lomakkeen mukana seuraavassa Taloustutkimus Oy:n vastauskirjeuoressa mahdollisimman pian, viimeistään kuitenkin **viikon kuluessa**. Postimaksu on maksettu valmiiksi puolestanne.

Lomakkeella on varattu tilaa avoimille vastauksille rajoitetusti. Mikäli haluatte, voitte tarvittaessa kirjoittaa kommentteja myös erilliselle paperille ja palauttaa sen lomakkeen mukana.

Voitte palauttaa lomakkeen oheisessa palautuskuoressa. Mukana on myös palvelupisteiden vastaajille tarkoitettuja palautuskuoria. **Palvelupisteen lomakkeet voidaan siis lähettää erillisessä palautuskuoressa.** Mikäli palautuskuoria tarvitaan lisää, voitte ottaa yhteyttä tutkimuksen yhteyshenkilöön Taloustutkimuksessa.

Lisätietoja kyselystä antaa Taloustutkimus Oy:ssä Tuomo Turja, p. 09-7585 1208, tuomo.turja@toy.fi ja STM:ssä Janne Peräkylä, p. 09-1607 3873 ja Kari Haavisto, p. 09-1607 3873.

Kiitos etukäteen osallistumisestanne tutkimukseen!

TALOUSTUTKIMUSOY
Tuomo Turja
tutkimuspäällikkö

Ärade chef för kommunens social- och hälsovårdsservice,

På det finska fastlandet har endast tre penningsspelsamfund fått tillstånd att bedriva penningsspel, samt på Åland ett företag med landstingets tillstånd. Dessutom får man i Finland spela online-penningsspel via Internet som erbjuds av både inhemska och utländska aktörer. Beträffande penningsspelens rikliga utbud och mångsidighet ligger Finland i täten i jämförelse med de övriga EU-länderna. I vissa EU-länder är de olagliga penningsspelens betydelse avsevärd, hos oss är betydelsen marginal.

Alla EU-länder har sina egna särdrag när det gäller att bedriva penningsspel. Jämfört med de övriga EU-länderna skiljer sig Finlands utbud mest i den bemärkelsen att hos oss finns spelautomater förutom i skilda spelsalar, även utplacerade i butiker, kiosker o. dyl. platser, när denna verksamhet på andra håll är begränsad till restauranger samt olika spelsalar och –lokaler. Mängden spelautomater motsvarar det europeiska medeltalet. I ungefär hälften av EU-länderna är spelautomater helt förbjudna utanför casinona. Casino-spel i restaurangerna finns inte i några andra EU-länder än Finland och Sverige. I Finland är de traditionella casinonas antal begränsat till ett.

Finländarnas penningsspelande har utanför spelsamfundens egna undersökningar klaggjorts senast i mars-april 2003. I undersökningen berättade 74 % av respondenterna att de spelat något penningsspel under det senaste året. 40 % meddelade att de spelade penningsspel varje vecka. Av de spel som spelas flera gånger i veckan var spelautomaterna populärast. Bland spelen som spelas mera sällan låg däremot skraplotterna högst på listan.

För majoriteten av den spelande befolkningen var spelandet ett harmlöst och socialt tidsfördriv. Ibland kan spelandet dock få övertaget och det kan bli ett problem. Problemspelande och spelberoende har i olika undersökningar definierats lite på olika sätt. På befolkningsnivå har man estimerat att det i Finland finns 65 000 personer som hör till riskgruppen som spelar mycket. För tillfället får 5000 – 6000 personer som lider av spelproblem vård. De nyaste formerna av service för problemspelare är den riksenhetligt fungerande hjälpande telefonen samt öppenvårdsenheten för problemspelare i huvudstadsregionen som öppnades 2005.

Statsmaktens plikt att främja medborgarnas välfärd, hälsa och säkerhet har sin bas i grundlagen. Närmare specificeras dessa skyldigheter i den egentliga lagstiftningen om social- och hälsovård. Lagstiftningen som tryggar patientens samt socialvård-klientens status och rättigheter uppfyller detta sk. konstitutionella uppdrag. Ansvar för att ordna social- och hälsovårdsservice ligger hos kommunen.

I spelmissbrukarnas fall ligger grunden för att ordna service i de ovannämnda lagstiftningarna. Vård för personer med spelproblem har inte skilt nämnts i någon av de ovannämnda författningarna. Spelproblemet nämns dock i samband med missbrukarvårdens kvalitetsrekommendationer. Ifall mängden spelmissbrukare ökar, kan denna brist på lagstiftning, ur spelmissbrukarnas synvinkel, åstadkomma ett avsevärt hot för tillgång till vård samt dess finansiering.

Denna förfrågan är en del av social- och hälsovårdsministeriets utredningsarbete på basen av lotterilagens 52 § för att utreda skadorna som penningsspelproblem förorsakar samt för att förebygga spelproblem och ordna vård för dem som lider av det.

forsätter ...

Råd för respondenten

Denna förfrågan är uppdelad i två skilda frågeformulär. Först är ett frågeformulär som utreder kommunernas praxis för att ordna vård för personer med spelproblem. **Meningen är att kommunens social- och hälsovårdschef svarar på denna förfrågan.**

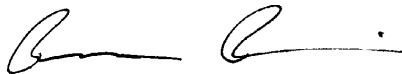
Förutom detta finns dessutom ett par stycken blanketter riktade till den del av kommunens vårdpersonal som kommer i kontakt med spelmissbrukare. I den utreds deras vetskap och upplevelser om spelmissbrukarnas vård. **Meningen är att Ni levererar dessa formulär för att besvaras till kommunens vårdpersonal i de serviceenheter som kommunen använder för vård av personer med spelproblem.** Enheterna kan vara kommunens egna servicepunkter eller andra instanser som kommunen samarbetar med. **Ifall ni behöver mera blanketter till vårdpersonalen, kan ni kopiera formuläret.**

Ni svarar i huvudsak genom att kryssa rutan bredvid det svarsalternativ som ni anser riktigt. Använd blyertspenna eller annan mörk penna då ni fyller i blanketten. Vi önskar, att ni besvarar frågorna och så snabbt som möjligt, dock senast inom en vecka, returnerar blanketten i Taloustukimus Oy:s svarskuvert. Postavgiften är betald.

I frågeformuläret finns endast begränsat med plats för de öppna frågorna. Ifall ni vill kan ni vid behov skriva era svar på ett skilt papper och skicka det tillsammans med blanketten.

Ni kan returnera frågeformuläret i bifogat kuvert. Med finns också returkuvert menade för respondenterna i kommunens servicepunkter. **Serviceenhetens formulär kan alltså returneras i ett skilt kuvert.** Ifall ni behöver mera returkuvert, kan ni ta kontakt med undersökningens kontaktperson i Taloustukimus.

Tilläggsinformation om förfrågnigen ger i Taloustukimus Oy Tuomo Turja, tel. 09-7585 1208, tuomo.turja@toy.fi och SHM Janne Peräkylä, tel. 09-1607 3873 och Kari Haavisto, tel. 09-1607 3873.

TALOUSTUTKIMUS OY
Tuomo Turja
undersökningschef

Täyttäjä: _____

1. Missä palveluissa kunnassanne käsitellään peliongelmia?

- 1 Sosiaalipalveluissa,
missä?: _____
- 2 Terveyspalveluissa,
missä?: _____
- 3 Muissa palveluissa,
missä?: _____

2. Onko kunnassanne erityinen palvelupiste, johon peliongelmistä kärsivät tai heidän läheisensä ohjataan?

- 1 Kunnan oma palvelu, mikä?:

- 2 Kuntien yhteistyönä tuottama palvelu, mikä?:

- 3 Muu palvelu, mikä?:

3. Huomioidaanko peliongelmaiset ihmiset kuntanne palvelujärjestelmässä ...

- 4 Erittäin hyvin
3 Melko hyvin
2 Melko huonosti
1 Erittäin huonosti

4. Miten peliongelmaisten hoitoon liittyvää osaamista hankitaan?

- 1 Työntekijän omaehtoinen tiedonhankinta
2 Työnantajan antama koulutus

5. Mitä tarpeita Teillä on peliongelmaisten hoitoon liittyvän osaamisen kehittämiseen?

- 1 Kirjallista tietoa ongelmasta
2 Lyhytkestoista koulutusta
3 Pitkäkestoista koulutusta
4 Muita tarpeita, mitä?: _____

6. Miten kunnassanne kiinnitetään huomiota rahapeliongelmiin ehkäisyyn ja hoitoon?

- 1 Kunnassamme on kirjallinen ohjelma tai suositus
2 Rahapeliongelmiin ehkäisy ja hoito on kirjattu osaksi muuta hyvinvointiohjelmaa
3 Rahapeliongelmiin on keskustelua, mutta ei päätöksiä
4 Ongelmiin kiinnitetään huomiota jotenkin muuten, miten?:

- 5 Rahapeliongelmiin ei kiinnitetä kunnassamme erityistä huomiota

7. Kuinka usein kuntanne palveluissa kohdataan peliongelmaisia?

- 1 Kerran viikossa tai useammin
2 2 – 3 kertaa kuukaudessa
3 Kerran kuukaudessa
4 Harvemmin kuin kerran kuukaudessa
5 Harvemmin kuin kerran vuodessa
6 Ei tietoa

8. Mitä muuta haluatte sanoa peliongelmaisten palveluista ja niiden järjestämisestä?

TAUSTATIEDOT

Lopuksi pyydämme Teitä vastaamaan muutamaaan taustatietokysymykseen, joita käytetään tulosten luokitteluun.

Mikä on asemanne kunnassa?

- 1 Sosiaali- ja terveysjohtaja, peruspalvelujohtaja tai muu sosiaalipalveluista vastaava kunnan ylin virkamies
2 Muu kunnan sosiaalipalvelun virkamies, mikä?:

Missä läänissä kuntanne sijaitsee?

- 1 Etelä-Suomen lääni
2 Länsi-Suomen lääni
3 Itä-Suomen lääni
4 Oulun lääni
5 Lapin lääni

Mikä on kuntanne asukasmäärä?

- 1 Alle 10.000 asukasta
2 10.000 – 20.000 asukasta
3 20.001 – 50.000 asukasta
4 Yli 50.000 asukasta

PALVELUPISTEILLE TARKOITETTUIJEN LOMAKKEIDEN TOIMITTAMINEN:

Liitteenä olevat kyselyt toimitetaan niihin palvelupisteisiin, joita kuntanne käyttää peliongelmaisten ohjauksessa ja hoidossa.

Pisteet voivat olla kunnan omia palvelupisteitä tai kunnan kanssa yhteistyössä toimivia palveluja myös kunnan ulkopuolella.

Kirjatkaa oheen mihin palvelupisteisiin lomakkeet toimitettiin (palvelupisteen nimi):

1. _____
2. _____
3. _____

KIITOS VASTAUKSESTANNE!

Respondent: _____

1. Inom vilka enheter behandlar man spelproblem i Er kommun?

- 1 Socialtjänsterna,
var?: _____
- 2 Hälsotjänster,
var?: _____
- 3 Inom andra tjänster,
var?: _____

2. Har Er kommun en skild serviceenhet, dit personer som lider av spelproblem eller deras anhöriga hänvisas till?

- 1 Kommunens egen tjänst, vilken?

- 2 Tjänst som kommunerna producerat tillsammans,
vilken?

- 3 Annan tjänst, vilken?

3. Uppmärksammas personerna med spelproblem i Er kommuns servicesystem ...

- 4 Mycket bra
3 Ganska bra
2 Ganska dåligt
1 Mycket dåligt

4. Hur skaffar man sig kunskap om vård av personer med spelproblem?

- 1 Arbetstagarens självständiga inhämtning
av information
2 Skolning ordnad av arbetsgivaren

5. Vilka behov har Ni för att kunna utveckla kunskapen angående vård av personer med spelproblem?

- 1 Skriftlig information om problemet
2 Kortvarig skolning
3 Långvarig skolning
4 Andra behov, vilka? _____

6. Hur uppmärksammar Ni förebyggande och vård av spelproblem i Er kommun?

- 1 Vår kommun har ett skriftligt program eller en skriftlig rekommendation
- 2 Förebyggande av spelproblem är registrerat som en del av det övriga välfärdsprogrammet
- 3 Vi har diskuterat spelproblemen, men inte gjort beslut
- 4 Vi uppmärksammar problemen på något annat sätt, hur?

- 5 Vi uppmärksammar inte spelproblemen på något speciellt sätt i vår kommun

7. Hur ofta möter man personer med spelproblem i Er kommuns tjänster?

- 1 En gång i veckan eller oftare
2 2 – 3 gånger i månaden
3 En gång i månaden
4 Mer sällan än en gång i månaden
5 Mer sällan än en gång i året
6 Vet ej

8. Finns det något annat Ni vill säga om tjänster riktade till personer med spelproblem och om hur de ordnas?

BAKGRUNDSUPPGIFTER

Till sist ber vi Er besvara några bakgrundsfrågor som används för att klassificera resultaten.

Vilken är Er ställning i kommunen?

- 1 Social- och hälsovårdschef, omsorgschef eller annan högre tjänsteman som ansvarar för socialtjänsterna i kommunen
- 2 Annan tjänsteman inom kommunens socialtjänst, vilken?

I vilket län befinner sig Er kommun?

- 1 Södra Finlands län
2 Västra Finlands län
3 Östra Finlands län
4 Uleåborgs län
5 Lapplands län

Hur många invånare har Er kommun?

- 1 Under 10.000 invånare
2 10.000 – 20.000 invånare
3 20.001 – 50.000 invånare
4 Över 50.000 invånare

LEVERANSEN AV FORMULÄREN TILL SERVICEENHETERNA:

De bifogade frågeformulären levereras till de serviceenheter dit Er kommun hänvisar de personer som lider av spelproblem samt som de vårdas vid.

Enheterna kan vara kommunens egna servicepunkter eller enheter utanför kommunen som man har samarbete med.

Skriv nedan till vilka serviceenheter formulären skickades till (serviceenhetens namn):

1. _____
2. _____
3. _____

TACK FÖR ERT SVAR!

Palvelupisteen nimi: _____ Ylläpitäjä: _____

1. Miten peliongelman mahdollinen esiintyminen selvitetään asiakkaiden kohdalla?

- 1 Rahapeliongelman mahdollisuus kartoitetaan kaikkien asiakkaiden kohdalla
- 2 Rahapeliongelman mahdollisuus kartoitetaan jos siihen ilmenee erityistä tarvetta
- 3 Rahapeliongelmaa ei kartoiteta järjestelmällisesti
- 4 Rahapeliongelman nostaa esiin useimmiten asiakas itse
- 5 Rahapeliongelma on todettu useimmiten toisessa palvelupisteessä
- 6 Muulla tavalla, miten?: _____

2. Kuinka usein toimipisteessänne on peliongelmaista kärsiviä asiakkaita?

- 1 Kerran viikossa tai useammin
- 2 2 – 3 kertaa kuukaudessa
- 3 Kerran kuukaudessa
- 4 Harvemmin kuin kerran kuukaudessa
- 5 Harvemmin kuin kerran vuodessa

3. Miten peliongelma ilmenee asiakkaillanne?

- 1 Peliongelma on pääasiallinen ongelma
- 2 Asiakkaidemme pääasiallinen ongelma on jokin muu, mikä?: _____

4. Mitä palveluja peliongelmaiselle tarjotaan? VOITTE VALITA USEAMMAN VAIHTOEHDON.

- 1 Ohjausta ja neuvontaa avopalveluna
- 2 Laitoskuntoutusta
- 3 Terveystieteiden palveluja
- 4 Velkaneuvontaa
- 5 Ohjausta muuhun hoitopaikkaan, mihin?: _____

- 6 Muuta, mitä?: _____

5. Mitä palveluja peliongelmaisten läheisille tarjotaan? VOITTE VALITA USEAMMAN VAIHTOEHDON.

- 1 Ohjausta ja neuvontaa avopalveluna
- 2 Laitoskuntoutusta
- 3 Terveystieteiden palveluja
- 4 Velkaneuvontaa
- 5 Ohjausta muuhun hoitopaikkaan, mihin?: _____

- 6 Muuta, mitä?: _____

6. Mitä palveluja nuorille (alle 18-v.) peliongelmaisille järjestetään?

- 1 Ohjausta ja neuvontaa avopalveluna
- 2 Laitoskuntoutusta
- 3 Terveystieteiden palveluja
- 4 Velkaneuvontaa
- 5 Ohjausta muuhun hoitopaikkaan, mihin?: _____

- 6 Muuta, mitä?: _____

7. Miten peliongelmaisten hoitoon liittyvää osaamista hankitaan?

- 1 Työntekijän omaehtoinen tiedonhankinta
- 2 Työnantajan antama koulutus

8. Mitä tarpeita teillä on peliongelmaisten hoitoon liittyvän osaamisen kehittämiseen? VALITSE 3.

- 1 Kirjallista tietoa ongelmasta
- 2 Lyhytkestoista koulutusta
- 3 Pitkäkestoista koulutusta
- 4 Muita tarpeita, mitä?: _____
- 5 Ei erityisiä tarpeita

9. Mitä muuta haluatte sanoa peliongelmaisten palveluista ja niiden järjestämisestä?

VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

Mikä on asemanne palvelupisteenne organisaatiossa?

- 1 Sosiaalityöntekijä
- 2 Johtava terveyskeskuslääkäri
- 3 Terveystieteiden lääkäri
- 4 Sairaanhoidtaja
- 5 Erityissairaanhoidtaja
- 6 Päihdeterapeutti
- 7 Muu, mikä?: _____

Missä peliongelmaisista hoitavassa palvelussa toimitte?

- 1 Kunnan sosiaalitoimistossa
- 2 Kunnan terveyskeskuksessa
- 3 Päihdehuollon erityispalvelussa
- 4 Psykiatrian poliklinikalla
- 5 Mielenterveystoimistossa
- 6 A-klinikalla
- 7 Yksityisellä terveyspalvelujen tuottajalla
- 8 Yksityisellä sosiaalipalvelujen tuottajalla
- 9 Muussa palvelussa, missä?: _____

Missä läänissä palvelupisteenne sijaitsee?

- 1 Etelä-Suomen lääni
- 2 Länsi-Suomen lääni
- 3 Itä-Suomen lääni
- 4 Oulun lääni
- 5 Lapin lääni

KIITOS VASTAUKSESTANNE!

Enhetens namn: _____

Upprätthållare: _____

1. Hur klargörs det möjliga spelproblemet hos kunderna?

- 1 Spelproblemets möjlighet kartläggs bland alla kunder
- 2 Spelproblemets möjlighet kartläggs om det framkommer speciellt behov
- 3 Spelproblemet kartläggs inte systematiskt
- 4 Spelproblemet tas oftast upp av klienten själv
- 5 Spelproblemet har oftast konstaterats i en annan servicepunkt
- 6 Annat sätt, vilket? _____

2. Hur ofta kommer klienter som lider av spelproblem till Er enhet?

- 1 En gång i veckan eller oftare
- 2 2 – 3 gånger i månaden
- 3 En gång i månaden
- 4 Mer sällan än en gång i månaden
- 5 Mer sällan än en gång i året

3. Hur framkommer spelproblemet hos Era kunder?

- 1 Spelproblemet är det huvudsakliga problemet
- 2 Klienternas huvudsakliga problem är något annat, vilket? _____

4. Vilka tjänster erbjuds åt en person med spelproblem? NI KAN VÄLJA FLERA ALTERNATIV.

- 1 Vägledning och rådgivning som öppenvård
- 2 Institutionsvård
- 3 Hälsovårdstjänster
- 4 Skuldrådgivning
- 5 Hänvisning till annan vårdplats, vilken? _____

- 6 Annat, vad? _____

5. Vilka tjänster ordnas för anhöriga till personer med spelproblem? NI KAN VÄLJA FLERA ALTERNATIV.

- 1 Vägledning och rådgivning som öppenvård
- 2 Institutionsvård
- 3 Hälsovårdstjänster
- 4 Skuldrådgivning
- 5 Hänvisning till annan vårdplats, vilken? _____

- 6 Annat, vad? _____

6. Vilka tjänster erbjuds unga (under 18 år) personer med spelproblem?

- 1 Vägledning och rådgivning som öppenvård
- 2 Institutionsvård
- 3 Hälsovårdstjänster
- 4 Skuldrådgivning
- 5 Hänvisning till annan vårdplats, vilken? _____

- 6 Annat, vad? _____

7. Hur skaffar man sig kunskap om vård av personer med spelproblem?

- 1 Arbetstagarens självständiga inhämtning av information
- 2 Skolning ordnad av arbetsgivaren

8. Vilka behov har Ni för att kunna utveckla kunskapen angående vård av personer med spelproblem? VÄLJ 3.

- 1 Skriftlig information om problemet
- 2 Kortvarig skolning
- 3 Långvarig skolning
- 4 Andra behov, vilka? _____
- 5 Inga speciella behov

9. Finns det något annat Ni vill säga om tjänster riktade till personer med spelproblem och om hur de ordnas?

RESPONDENTENS BAKGRUNDSUPPGIFTER
Vilken är Er ställning i Er enhets organisation?

- 1 Socialarbetare
- 2 Ledande hälsostationsläkare
- 3 Hälsostationsläkare
- 4 Sjukskötare
- 5 Specialsjukskötare
- 6 Missbruksterapeut
- 7 Annan, vilken? _____

I vilken enhet som sköter personer med spelproblem jobbar Ni?

- 1 Kommunens socialbyrå
- 2 Kommunens hälsostation
- 3 Speciell enhet för missbrukarvård
- 4 Psykiatrisk poliklinik
- 5 Mentalvårdsenhet
- 6 A-kliniken
- 7 Privat producent av hälsovårdstjänster
- 8 Privat producent av socialtjänster
- 9 Annan service, vilken? _____

I vilket län befinner sig Er enhet?

- 1 Södra Finlands län
- 2 Västra Finlands län
- 3 Östra Finlands län
- 4 Uleåborgs län
- 5 Lapplands län

TACK FÖR ERT SVAR!

LUOTETTAVUUSRAJATAULUKKO 95 %-TASOLLE

% -luku joka tuli tulokseksi	NÄYTTEEN TAI OSANÄYTTEEN ALARYHMÄN KOKO															
	25	50	75	100	150	200	250	300	400	500	600	800	1000	2000	3000	5000
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
2 tai 98	±5.6	±4.0	±3.2	±2.8	±2.3	±2.0	±1.8	±1.6	±1.4	±1.3	±1.1	±0.98	±0.9	±0.61	±0.51	±0.4
3 tai 97	±6.8	±4.9	±3.9	±3.4	±2.8	±2.4	±2.2	±2.0	±1.7	±1.5	±1.4	±1.2	±1.1	±0.75	±0.62	±0.49
4 tai 96	±7.8	±5.6	±4.5	±3.9	±3.2	±2.8	±2.5	±2.3	±2.0	±1.8	±1.6	±1.4	±1.3	±0.86	±0.71	±0.56
5 tai 95	±8.7	±6.2	±5.0	±4.4	±3.6	±3.1	±2.7	±2.5	±2.2	±2.0	±1.8	±1.5	±1.4 ¹	±0.96	±0.79	±0.62
6 tai 94	±9.5	±6.8	±5.5	±4.8	±3.9	±3.4	±3.0	±2.8	±2.4	±2.1	±2.0	±1.7	±1.5	±1.0	±0.87	±0.68
8 tai 92	±10.8	±7.7	±6.2	±5.4	±4.4	±3.8	±3.4	±3.1	±2.7	±2.4	±2.2	±1.9	±1.7	±1.2	±0.99	±0.77
10 tai 90	±12.0	±8.5	±6.9 ³	±6.0	±4.9 ³	±4.3	±3.8	±3.5	±3.0	±2.7	±2.5	±2.1	±1.9	±1.3	±1.1	±0.85
12 tai 88	±13.0	±9.2	±7.5	±6.5	±5.3	±4.6	±4.1	±3.8	±3.3	±2.9	±2.7	±2.3	±2.1	±1.4	±1.2	±0.92
15 tai 85	±14.3	±10.1	±8.2	±7.1	±5.9	±5.1	±4.5	±4.1	±3.6	±3.2	±2.9	±2.5	±2.3	±1.6	±1.3	±1.0 ²
20 tai 80	±16.0	±11.4	±9.2	±8.0	±6.6	±5.7	±5.0	±4.6	±4.0	±3.6	±3.3	±2.8	±2.5	±1.8	±1.4	±1.1
25 tai 75	±17.3	±12.3	±10.0	±8.7	±7.1	±6.1	±5.5	±5.0	±4.3	±3.9	±3.6	±3.0	±2.8	±1.9	±1.6	±1.2
30 tai 70	±18.3	±13.0	±10.5	±9.2	±7.5	±6.5	±5.8	±5.3	±4.6	±4.1	±3.8	±3.2	±2.9	±2.0	±1.7	±1.3
35 tai 65	±19.1	±13.5	±11.0	±9.5	±7.8	±6.8	±6.0	±5.5	±4.8	±4.3	±3.9	±3.3	±3.1	±2.1	±1.7	±1.4
40 tai 60	±19.6	±13.9	±11.3	±9.8	±8.0	±7.0	±6.2	±5.7	±4.9	±4.4	±4.0	±3.4	±3.1	±2.2	±1.8	±1.4
45 tai 55	±19.8	±14.1	±11.4	±9.9	±8.1	±7.0	±6.2	±5.8	±5.0	±4.5	±4.1	±3.5	±3.2	±2.2	±1.8	±1.4
50 tai 50	±20.0	±14.2	±11.5	±10.0	±8.2	±7.1	±6.3	±5.8	±5.0	±4.5	±4.1	±3.5	±3.2	±2.2	±1.8	±1.4

Esimerkki 1

Jos 1000 hengen otoksesta 5 % oli ostanut tuotetta, on oikea tulos ±1.4 % eli koko väestössä on 95 % luotettavuustason mukaan 3.6 – 6.4 % tuotetta ostaneita.

3.1.2000/tpi

Esimerkki 2

Oletetaan ennen tutkimusta, että tuotteen osuus markkinoista on noin 15 %. Halutaan selvittää asia ±1 %:n tarkkuudella. Tarvitaan tutkimus, jossa näyte on 5000 (esimerkiksi Taloustutkimuksen kirjekysely).

Esimerkki 3

Jos 1000 vastaajan joukosta 15 – 19 vuotiaita on 150 henkilöä ja heistä ilmoitti ostavansa säännöllisesti tuotetta X 10 %. Todellinen luku on 95 %-tasolle 10 % ±4.9 eli 5.1 – 14.9 %.
Jos kokonaisnäyte olisi ollut vain puolet eli 500, tällöin tulos olisi 10 ±6.9 eli 3.1 – 16.9 %, eli 15-19 -vuotiaita olisi 75 kpl.